

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI
PRETVORBE I PRIVATIZACIJE**

NIKOLA TESLA, ZAGREB

Zagreb, listopad 2002.

SADRŽAJ

strana

1.	ZAKONSKA REGULATIVA	2
2.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU	3
2.1.	Podaci o društvenom poduzeću	3
2.2.	Statusne i druge promjene	3
2.3.	Vlasnički povezana društva	4
3.	REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE	4
3.1.	Odluka o pretvorbi	4
3.1.1.	Razvojni program	6
3.1.2.	Program pretvorbe	8
3.1.3.	Izveštaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske	8
3.1.4.	Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća	9
3.2.	Rješenje o suglasnosti na pretvorbu	14
3.3.	Provedba programa pretvorbe	15
3.4.	Upis u sudski registar	16
4.	PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE	16
4.1.	Dionice s popustom	16
4.2.	Dionice iz portfelja Fonda	17
4.3.	Otkup i prodaja vlastitih dionica	20
5.	VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA	21
5.1.	Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije	21
5.2.	Podaci o poslovanju prema financijskim izvještajima	22
5.3.	Raspolaganje nekretninama	27
5.4.	Poslovanje s vlasnički povezanim društvima	27
6.	OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE	28
6.1.	Ocjena postupka pretvorbe	28
6.2.	Ocjena postupaka privatizacije	29
7.	OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE	33

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Klasa: 041-03/01-01/202

Urbroj: 613-01-02-02-9

Zagreb, 28. listopada 2002.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI PRETVORBE I PRIVATIZACIJE
DRUŠTVENOG PODUZEĆA NIKOLA TESLA, ZAGREB

Na temelju odredbi Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 70/93, 48/95, 105/99 i 44/01) i Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije (Narodne novine 44/01) obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Nikola Tesla s p.o., Zagreb.

Revizija je obavljena u razdoblju od 10. lipnja do 28. listopada 2002.

Postupak revizije proveden je u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI (Narodne novine 94/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

1. ZAKONSKA REGULATIVA

Pretvorba i privatizacija društvenih poduzeća regulirani su sljedećim propisima:

- Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 19/91, 45/92, 83/92, 16/93, 94/93, 2/94, 9/95),
- Upute za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 26/91),
- Upute za provedbu članka 20. st. 4. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 18/93),
- Upute za primjenu članka 1. st. 3. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 42/95),
- Uredba o načinu zaštite interesa Republike Hrvatske u postupku pretvorbe društvenog vlasništva u druge oblike vlasništva (Narodne novine 43/90),
- Zakon o Agenciji Republike Hrvatske za restrukturiranje i razvoj (Narodne novine 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za razvoj (Narodne novine 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za privatizaciju (Narodne novine 84/92, 76/93, 52/94, 87/96),
- Zakon o privatizaciji (Narodne novine 22/96, 71/97, 73/00),
- Uredba o raspolaganju dionicama koje je Hrvatski fond za privatizaciju stekao temeljem Zakona o privatizaciji (Narodne novine 21/96, 71/97, 73/00),
- Vjerodostojno tumačenje članka 24. Zakona o privatizaciji (Narodne novine 16/98),
- Pravilnik o vrsti dokumenata koje je kupac dionica, udjela, stvari i prava dužan dostaviti Hrvatskom fondu za privatizaciju prilikom sklapanja ugovora o kupnji dionica (Narodne novine 36/96),
- Pravilnik o uvjetima i načinu zamjene dionica ili udjela (Narodne novine 44/96),
- Pravilnik o prodaji dionica, udjela, stvari i prava javnim prikupljanjem ponuda (Narodne novine 44/96),
- Pravilnik o dodjeli dionica bez naplate (Narodne novine 44/96, 137/97, 1/97, 6/98),
- Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 52/00),
- Uredba o iskazivanju i procjenjivanju protupravno oduzetih sredstava u drugim republikama i pokrajinama bivše SFR Jugoslavije (Narodne novine 2/92),
- Zakon o zabrani prijenosa prava raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na druge korisnike odnosno u vlasništvo fizičkih i pravnih osoba (Narodne novine 53/90, 25/93, 70/93), te drugi zakoni i propisi.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU

2.1. Podaci o društvenom poduzeću

Nikola Tesla poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja s p.o. Zagreb, Krapinska 45 osnovano je 1949. pod nazivom Tvornica telefonskih uređaja Nikola Tesla Zagreb. Godine 1961. promijenjen je naziv u Nikola Tesla tvornica telekomunikacijskih uređaja Zagreb. Nakon usklađivanja općih akata sa Zakonom o poduzećima u svibnju 1990. poduzeće je upisano u sudski registar pod nazivom Nikola Tesla poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja s p.o. Zagreb (dalje u tekstu: Poduzeće) rješenjem broj Fi-12828/90-2 od 12. ožujka 1991.

Djelatnost Poduzeća je proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme, proizvodnja elektroničkih strojeva i aparata, uredskih strojeva i računala, instrumenata i aparata za mjerenje i kontrolu, opreme za kontrolu industrijskih procesa, instalacijski radovi. Nadalje, Poduzeće je registrirano za trgovinu na veliko i malo, posredovanje u trgovini, izvođenje investicijskih radova u inozemstvu, prijevoz robe, računalne i srodne aktivnosti, istraživanje i razvoj u prirodnim i tehničkim znanostima.

Ovlaštena osoba za zastupanje u vrijeme donošenja odluke o pretvorbi (lipanj 1992.) bio je Mr. Marijan Crnjak, a odgovorna osoba u vrijeme donošenja konačne odluke o pretvorbi usklađene s Rješenjem o suglasnosti na pretvorbu bio je Milivoj Pejković. Predsjednik upravnog odbora koji je donio odluku o usklađenju odluke o pretvorbi Poduzeća s Rješenjem o suglasnosti na pretvorbu bio je Mr Damir Begović. Članovi upravnog odbora bili su Zdenko Francetić, Vladimir Matković, Stanko Bakić, Milivoj Pejković.

U bilanci uspjeha za 1991. iskazani su ukupni prihodi u iznosu 2.668.533.000.- HRD, rashodi u iznosu 2.571.315.000.- HRD te dobit u iznosu 97.218.000.- HRD. U bilanci stanja na dan 31. prosinca 1991. iskazana je ukupna aktiva i pasiva u iznosu 5.241.019.007.-HRD što je preračunano po tečaju na koncu 1991. protuvrijednost 95.291.254,54 DEM. Potraživanja su iskazana u iznosu 651.604.965.- HRD, što je 11.847.363,- DEM, a obveze u iznosu 2.575.634.614.- HRD ili 46.829.721,- DEM.

Na koncu 1991. u Poduzeću je bilo 4 350 zaposlenika. U vrijeme donošenja rješenja o suglasnosti na pretvorbu Poduzeća na koncu studenoga 1993. bilo je 3 725 zaposlenika, a na koncu 2001. i u vrijeme obavljanja revizije u srpnju 2002. bilo je 1 162 zaposlenika.

2.2. Statusne i druge promjene

Nakon provedene pretvorbe 1995. dioničko društvo upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem Tt-95/338-2. od 13. lipnja 1995. pod nazivom Ericsson Nikola Tesla, dioničko društvo za proizvodnju telekomunikacijskih sustava i uređaja (dalje u tekstu: Društvo).

Matični broj subjekta kod Trgovačkog suda je (080002028). Za direktora Društva upisan je Per Olaf Sjostedt, broj putovnice: 43380668, Švedska.

Skupština dioničara donijela je 17. prosinca 1998. odluku o redovnom smanjenju temeljnog kapitala smanjenjem nominalnog iznosa dionica s 376,50 kn na 300,00 kn po dionici. Temeljni kapital je smanjen s 501.366.225,00 kn na 399.495.000,00 kn odnosno za 101.871.225,00 kn. Smanjenje temeljnog kapitala upisano je u sudskom registru u ožujku 2000.

2.3. Vlasnički povezana društva

U svibnju 2002. Društvo je donijelo odluku o osnivanju dva društva s ograničenom odgovornošću i to: ETK Poslovna rješenja d.o.o. za razvoj i prodaju komunikacijskih rješenja, te ETK Programska rješenja d.o.o. za razvoj telekomunikacijskih sustava i uređaja. Sjedište društava je u Zagrebu, Krapinska 45. Temeljni kapital društava iznosi po 20.000,00 kn.

U vrijeme obavljanja revizije u srpnju 2002. u tijeku je registracija društava kod Trgovačkog suda.

Osim navedenog, Društvo ima udjel u iznosu 5.000,00 kn što je 25,00% ukupnog udjela u društvu EXI d.o.o. za usluge u telekomunikacijama Zagreb, Heinzelova 4/a.

Unutar grupe Ericsson, Društvo posluje sa sljedećim društvima: Ericsson Telecom, Ericsson Radio System (Access), Ericsson Telefonaktiebolaget LM, Ericsson Business Networks, Ericsson Components, Ericsson TEI Roma, Ericsson Microwaave Systems, Ericsson Corporatia AO, Ericsson Utvecklings Alvsjo, Kongsberg Defence Communication Bilingstad, Ericsson International Services BV, LM Ericsson Limited.

3. REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE

3.1. Odluka o pretvorbi

Radnički savjet Poduzeća donio je 25. lipnja 1992. odluku o pretvorbi. Predsjednik radničkog savjeta bio je Boris Sruk. Članovi radničkog savjeta bili su: Vlado Bede, Stjepan Mihalić, Davorin Pintar, Ivica Basuga, Ivan Tišljar, Ivan Šoić, Ivan Ladika, Branko Očić, Mladen Rusovac, Stjepan Glavina, Krešimir Golub, Josip Hoborka, Zvonko Slunjski, Marijan Slovenc, Josipa Jurinić, Nikola Delač, Josip Šimek, Ivan Škokić, Zlatko Horvat, Ljiljana Krznar i Ivka Remenar.

Odluka s propisanom dokumentacijom dostavljena je Agenciji za restrukturiranje i razvoj (dalje u tekstu: Agencija) 29. lipnja 1992., odnosno u zakonskom roku.

Odlukom o pretvorbi predviđeno je da se Poduzeće pretvara u dioničko društvo prodajom dionica, ulaganjem kapitala u poduzeće, prijenosom neupisanih odnosno neprodanih dionica fondovima u skladu sa zakonskim propisima.

U odluci je navedeno da su nakon razgovora između Poduzeća i licencnog partnera Ericsson Telecom AB, Stockholm (dalje u tekstu: društvo Ericsson) sastavljeni sljedeći dokumenti: pismo namjere društva Ericsson od 11. lipnja 1992., sažetak sastanka između Agencije i Poduzeća od 18. lipnja 1992., te pismo namjere društva Ericsson od 23. lipnja 1992. Nadalje je navedeno da se licencnom partneru Ericsson omogućava kupnja 50,00% udjela u ukupnoj vrijednosti Poduzeća i to izravnom prodajom dionica uz uvjet da društvo Ericsson prihvati razvojni program Poduzeća koji je sastavni dio elaborata o procjeni. Predviđeno je pravo prvenstva društva Ericsson pred drugim telekomunikacijskim kompanijama kod kupnje dionica. Ulaganje kapitala u Poduzeće u postupku pretvorbe predviđeno je na temelju pisma namjere društva Ericsson od 23. lipnja 1992. U Odluci je nadalje navedeno da je na sastanku od 18. lipnja 1992. Agencija odobrila društvu Ericsson rok do konca kolovoza 1992. radi proučavanja dokumentacije Poduzeća sa svrhom preciznijeg izjašnjavanja o uvjetima sudjelovanja u vlasničkoj pretvorbi Poduzeća, te s pravom da dostavi vlastitu procjenu vrijednosti Poduzeća. Nakon što društvo Ericsson dostavi vlastitu procjenu vrijednosti Poduzeća određeno je da će Poduzeće do konca rujna 1992. upotpuniti odluku i program pretvorbe vezano uz udjel društva Ericsson u Poduzeću.

Odlukom o pretvorbi utvrđena je procijenjena vrijednost Poduzeća u iznosu

9.470.216.250.- HRD, što je po tečaju od 55.- HRD za 1,- DEM na dan 31. prosinca 1991. iznosilo 172.185.750,- DEM. Procijenjena vrijednost Poduzeća dijeli se na 688 743 dionica nominalne vrijednosti od 250,- DEM. Od ukupnog broja dionica za prodaju uz popust zaposlenima i ranije zaposlenima određeno je 344 371 dionica, što je 50,00% ukupnog broja dionica. Broj dionica koje će kupiti društvo Ericsson nije precizno naveden, a predviđeno je da će se navesti u dopuni odluke o pretvorbi. Društvo Ericsson je koncem kolovoza 1992. dostavilo pismo u kojem je iznijelo svoj pristup pretvorbi Poduzeća. Dana 24. i 25. rujna 1992. obavljani su razgovori između predstavnika društva Ericsson i Poduzeća kojima su prisustvovali i predstavnici Agencije. Društvo Ericsson je u ponovljenom pismu namjere odustalo od dokapitalizacije ali je nadalje ostalo pri namjeri kupnje većinskog udjela u Poduzeću.

Dana 29. rujna 1992. Poduzeće je dostavilo Agenciji dopunu odluke o pretvorbi. U dopuni odluke određena je pretvorba Poduzeća u dioničko društvo prodajom poduzeća ili idealnog dijela poduzeća i prijenosom neupisanih dionica fondovima.

U dopuni odluke navedeno je da se 50,00% ukupnog broja dionica prodaje uz popust osobama iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona, a pravo prvenstva kupnje imaju zaposleni i ranije zaposleni. Društvo Ericsson ima pravo kupiti dionice do 50,00% ukupnog broja dionica.

Ako društvo Ericsson ne iskoristi pravo kupnje dionica do 50,00% ukupnog broja dionica, neotkupljene dionice imaju pravo kupiti osobe iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona prema redosljedu utvrđenom u programu pretvorbe. Također, ako osobe iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona ne iskoriste pravo kupnje dionica do 50,00% ukupnog broja dionica, neotkupljene dionice ima pravo kupiti društvo Ericsson. Društvo Ericsson može ostvariti pravo na kupnju dionica ako prihvati procijenjenu vrijednost Poduzeća utvrđenu i odobrenu od Agencije (nije navedeno u kojem iznosu), ako se ugovorom s Poduzećem obveže da prihvaća socijalni program Poduzeća, te da će kao jedan od budućih vlasnika Poduzeća podržavati ulaganje u Poduzeće kojim će kontinuirano osiguravati suvremenu razinu tehnološkog razvoja i obujam proizvodnje predviđen u elaboratu.

Dana 15. listopada 1992. Poduzeće je dostavilo Agenciji izmijenjenu odluku o pretvorbi od 29. rujna 1992. U izmjeni odluke određeno je da društvo Ericsson ima pravo kupnje 50,00% plus jedna dionica od ukupnog broja dionica, a ostatak je predviđen za prodaju zaposlenima i ranije zaposlenima.

U razdoblju od listopada 1992. do studenoga 1993. Poduzeće je s društvom Ericsson i Hrvatskim fondom za privatizaciju (dalje u tekstu: Fond) usuglašavalo stajališta vezana uz procijenjenu vrijednost Poduzeća, posebno procijenjenu vrijednost građevinskih objekata, opreme i zaliha, nakon čega je sastavljena izmjena pojedinih stavaka iz elaborata o procijenjenoj vrijednosti. Procijenjena vrijednost umanjena je za 39.020.750,- DEM i iznosi 133.165.000,- DEM.

Nakon ponovne kontrole elaborata, Fond je 17. studenoga 1993. donio rješenje o suglasnosti na provedbu pretvorbe. Procijenjena vrijednost Poduzeća iskazana je u rješenju u iznosu 133.165.000,- DEM, odnosno po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan donošenja rješenja 501.366.225.000.- HRD, što je za 39.034.760,- DEM manje od procijenjene vrijednosti iskazane u osnovnoj odluci o pretvorbi i elaboratu o pretvorbi dostavljenima Agenciji 29. lipnja 1992.

U skladu s odredbama rješenja, upravni odbor Poduzeća je 7. srpnja 1994. i 3. travnja

1995. donio odluku o usklađenju odluke o pretvorbi od 26. lipnja 1992. s rješenjem.

Odlukom o usklađenju odluke o pretvorbi Poduzeća s odredbama rješenja određeno je da će se pretvorba obaviti:

- a) prodajom 50,00% ukupnog broja dionica uz popust osobama iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona, pri čemu zaposleni i ranije zaposleni u Poduzeću imaju pravo prvenstva pri kupnji dionica,
- b) prodajom preostalih 50,00% dionica javnim prikupljanjem ponuda od strane Fonda (umanjene za 12 650 dionica koje se prenose Fondu na ime rezervacije za nekretnine u Makedoniji i Bosni i Hercegovini, te uvećane za iznos neprodanih dionica uz popust osobama iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona),

U odluci o usklađenju odluke o pretvorbi s rješenjem, procijenjena vrijednost Poduzeća iskazana je u iznosu 133.165.000,- DEM i podijeljena je na 1 331 650 dionica nominalne vrijednosti od 100,- DEM. Izmijenjeni su uvjeti prodaje dionica uz popust na način da se u prvoj i drugoj godini treba uplatiti 5,00%, u trećoj godini 20,00%, te u četvrtoj i petoj godini po 35,00% ugovorene cijene. Osim navedenog u izmijenjenoj odluci je (na traženje društva Ericsson) uključena i odredba o donošenju odluka na osnivačkoj skupštini običnom većinom odnosno većinom prisutnih glasova.

3.1.1. Razvojni program

U razvojnom programu navedena je osnovna orijentacija Društva na područje telekomunikacija i srodnih programa. Kao glavni cilj razvoja navedena je potpuna softverska neovisnost i vlastita sposobnost za razvoj. Razvojni program temeljen je na licencnom ugovoru s društvom Ericsson posebno u vezi s transferom tehnologije za područja integrirane digitalne mreže (ISDN), inteligentne mreže, digitalnih mobilnih sustava, te sustava za sofisticirano upravljanje i održavanje.

Razvojnim programom predviđen je u razdoblju od 1992. do 1996. porast fizičkog obujma proizvodnje i prodaje na domaćem i inozemnim tržištima ali zbog značajne konkurencije na području telekomunikacija i nižih cijena predviđen je slabiji porast vrijednosti prodaje. Predviđen je prosječan godišnji porast opsega proizvodnje i prodaje u linijama za oko 11,50% i to od 595 000 linija u 1992. do 927 000 linija u 1996. Količine iskazane u linijama odnose se na javne i poslovne telekomunikacije, komponente i dijelove, specijalne korisnike. Nadalje je predviđena proizvodnja sustava za napajanje iskazana u amperima i to od 63 186 ampera u 1992. do 98 200 ampera u 1996. Mobilne komunikacije, prijenosni sustavi i signalizacija planirani su 13 440 komada u 1992. do 24 600 komada u 1996. Razvoj i pružanje raznih usluga iskazan je u norma satima i to 59 550 u 1992. do 160 700 norma sati u 1996.

Predviđen je rast ukupnog prihoda na domaćem i inozemnom tržištu po prosječnoj stopi od 2,20% godišnje u iznosu 328.821.000,- USD u 1992. do 360.360.000,- USD, u 1996., što nije ostvareno. Ukupan prihod u 1992. ostvaren je u iznosu 97.992.087,- USD, a 1996. u iznosu 168.187.476,- USD.

Vrijednost prodaje predviđena je u izvozu između 55,00% i 59,00%, a ostatak na domaćem tržištu, što je ostvareno. U 2001. vrijednost prodaje u izvozu je povećana i iznosi

80,00% od ukupnog prihoda od prodaje.

Investicijska ulaganja predviđena su u razdoblju od 1992. do 1994. u iznosu od 42.000.000,- USD i to u 1992. u iznosu 13.000.000,- USD, u 1993. u iznosu 18.000.000,- USD te u 1994. planirano je ulaganje od 11.000.000,- USD. Investicijska ulaganja u 1993. i 1994. ostvarena su u iznosu 11.085.437,90 USD, što je za 17.914.562,10 USD manje od predviđenih ulaganja u razvojnom programu. U razdoblju od 1995. do 2001. investicijska ulaganja iznose ukupno 59.800.530,00 USD i realizirana su u skladu s razvojnom strategijom predviđenom ugovorom o kupnji 49,07% dionica od strane društva Ericsson. (opisano u nastavku izvješća pod točkom 4.3.)

Razvojnim programom predviđeno je smanjenje broja zaposlenika s 4 350 na koncu 1991. na 3 000 do konca 1994. Višak zaposlenih, koji proizlazi iz modernizacije proizvodnog programa i ukidanja proizvodnje elektromehaničkih sustava (tzv. crossbara) planirano je smanjiti prvenstveno prirodnim odljevom uz primjenu odgovarajućih poticajnih mjera te privremenim čekanjem posla kod kuće, što je i ostvareno. Broj zaposlenih u 1995. i 1996. u razvojnom programu nije precizno utvrđen, odnosno navedeno je da će ovisiti o poslovnoj politici budućih vlasnika i daljem tehnološkom razvoju.

U razdoblju od 1992. do 1994. iz Poduzeća je otišlo 1 482 zaposlenika od kojih je 866 osoba otišlo prema programu zbrinjavanja viška zaposlenika uz otpremninu ili dokup staža, a 616 zaposlenika je otišlo u redovnu mirovinu ili u druga društva. U razdoblju od 1995. do 2001. iz društva je otišlo 2 514 zaposlenika, od kojih je 1 435 zaposlenika otišlo u skladu s programom zbrinjavanja viška zaposlenika odnosno uz stimulativne otpremnine, 632 zaposlenika preuzela su trgovačka društva koja su kupila pojedine izdvojene djelatnosti iz Društva, a 447 osoba otišlo je u redovnu mirovinu ili je napustilo Društvo iz drugih razloga.

Na temelju razvojnih planova predviđeno je ostvarenje dobiti za 1992. u iznosu 20.100.000,- USD, što je 6,00% od ukupnog prihoda, a za 1996. u visini 17,00% od ukupnog prihoda. Predviđen je nastavak uspješnog poslovanja i mogućnost podjele dividende budućim dioničarima, što je i ostvareno.

Razvojnim strategijom prihvaćenom kod zaključenja ugovora o kupnji 49,07% dionica Društva, kupac dionica društvo Ericsson navelo je glavne elemente razvoja Društva nakon kupnje dionica. Društvo Ericsson planiralo je integraciju Društva u Ericsson grupu, ulaganje od 10.000.000,- do 12.000.000,- DEM godišnje u strojeve i drugu opremu (nije navedeno u kojem razdoblju), orijentaciju na hrvatsko tržište i tržište zemalja Sovjetskog saveza.

Nadalje je predviđeno smanjenje broja različitih proizvoda koje je proizvodilo Društvo te povećanje obujma proizvoda koji bi ostali u proizvodnji i osigurali konkurentnost. Predviđen je nastavak proizvodnje AXE i MD centrala te sustava opskrbom energije bez velikih promjena, uz potrebna ulaganja (nije navedeno u kojem iznosu i u kojem roku je planirana proizvodnja).

Vezano uz projektiranje softvera predviđeno je povećanje opsega posla, te povećanje konkurentnosti Društva kroz razne usluge inženjeringa, ugradnje, testiranja i održavanja, što bi se koristilo i za druge kompanije u Ericsson grupi. Predviđeno je osnivanje centra za školovanje u Hrvatskoj koji bi se bavio obukom kupaca iz Hrvatske i zemalja bivšeg Sovjetskog saveza. Uvidom u poslovanje, organizaciju i temeljne financijske izvještaje Društva u razdoblju od kupnje dionica 1995. do 2001. utvrđeno je da su glavni elementi strategije razvoja društva, osim nastavka proizvodnje hardvera, predviđeni ugovorom, realizirani.

3.1.2. Program pretvorbe

Program pretvorbe donesen je u lipnju 1992. i dostavljen Agenciji s odlukom o pretvorbi

29. lipnja 1992. Prema programu pretvorbe Poduzeće se pretvara u dioničko društvo prodajom dionica, ulaganjem kapitala, te prijenosom neprodanih dionica fondovima. Procijenjena vrijednost Poduzeća iznosi 172.185.750,- DEM, u što je uključena procijenjena vrijednost stanova.

U programu je predviđena prodaja dionica u prvom krugu s popustom i uz obročnu otplatu zaposlenim i ranije zaposlenim osobama u Poduzeću i to do 50,00% ukupnog broja dionica. U drugom krugu predviđena je prodaja dionica koje nisu upisane u prvom krugu i to osobama zaposlenim u drugim pravnim osobama koje ne podliježu pretvorbi, te zaposlenim u organima državne vlasti, pod jednakim uvjetima i ograničenjima koja vrijede za zaposlene i ranije zaposlene u Poduzeću. Neupisane dionice nakon provedenog prvog i drugog kruga mogu upisati u trećem krugu bez popusta domaće i strane fizičke i pravne osobe, osim konkurentskih telekomunikacijskih kompanija koje su isključene iz mogućnosti upisa dionica. Preostalih 50,00% dionica predviđeno je za prodaju društvu Ericsson.

Iznos, dinamiku i oblik ulaganja društva Ericsson u Poduzeće predviđeno je utvrditi nakon potvrde procijenjene vrijednosti Poduzeća. Za iznos ulaganja predviđeno je povećanje osnivačkog kapitala izdavanjem odgovarajućeg broja dionica. Neupisane dionice nakon obavljenog upisa i uplate dionica predviđeno je prenijeti fondovima u skladu sa zakonskim odredbama.

Programom je predviđeno da direktor Poduzeća sazove osnivačku skupštinu dioničkog društva u roku 15 dana po završetku upisa i uplate dionica.

Navedeni program nije realiziran jer je u razdoblju od donošenja programa do donošenja rješenja o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu izmijenjen predviđeni način pretvorbe u odnosu na program, odnosno odustalo se od modela pretvorbe ulaganjem kapitala. Program pretvorbe trebalo je naknadno uskladiti s odredbama rješenja. U dokumentaciji Fonda, Društva i sudskog registra nema izmijenjenog, odnosno usklađenog programa pretvorbe s odredbama rješenja.

3.1.3. Izvještaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske

Služba društvenog knjigovodstva obavila je postupak utvrđivanja zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1990., o čemu je sastavila izvještaj u srpnju 1991. Na zahtjev Poduzeća Služba društvenog knjigovodstva obavila je kontrolu popisa sredstava i izvora sredstava sa stanjem na dan 31. prosinca 1991. te je sastavila u svibnju 1992. dodatak izvještaju o zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1990. U dodatku izvještaja navedeno je da je provedenim provjerama popisa sredstava i izvora sredstava sa stanjem na koncu 1991. utvrđena pravilnost i zakonitost popisa, odnosno utvrđena je realnost sredstava i izvora sredstava iskazanih u bilanci stanja za 1991.

3.1.4. Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća

Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća (dalje u tekstu: elaborat) izradila je radna

grupa Poduzeća, dok je procjenu vrijednosti nekretnina izradilo društvo G.P. HKM Poduzeće za građevinarstvo, montažu, marketing i trgovinu d.o.o. iz Klanjca, Draše 54 i sudski vještak za građevinarstvo i procjenu zemljišta Zvonko Balija dipl. ing. građevinarstva.

Prema elaboratu utvrđena je vrijednost Poduzeća u HRD i DEM i to knjigovodstvena vrijednost 2.665.384.393.- HRD ili 48.461.534,- DEM, a procijenjena vrijednost 9.470.216.250.- HRD ili 172.185.750,- DEM.

Knjigovodstvena vrijednost u iznosu 2.665.384.393.- HRD utvrđena je prema podacima iskazanim u bilanci stanja na dan 31. prosinca 1991. kao razlika između ukupne aktive u iznosu od 5.241.019.007.- HRD i ukupnih obveza u iznosu od 2.575.634.614.- HRD. U knjigovodstvenu vrijednost Poduzeća uključena je vrijednost stanova u iznosu 312.064.253.- HRD ili 5.637.895,- DEM, dok je u procijenjenoj vrijednosti Poduzeća uključena vrijednost stanova u iznosu 283.125.664.- HRD ili 5.147.739,- DEM.

Kod preračuna knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti u DEM primijenjen je tečaj na dan 31. prosinca 1991. od 55.- HRD za 1,- DEM. U tablici u nastavku daje se pregled knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti.

Tablica broj 1

Pregled knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti
u DEM

Red. broj	N a z i v	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.prosinca 1991.	Procijenjena vrijednost-osnovni elaborat o procjeni	Procijenjena vrijednost nakon ispravka Fonda
A	A k t i v a	95.291.255,-	227.288.034,-	188.266.378,-
1.	Nematerijalna ulaganja	301.169,-	301.169,-	301.169,-
2.	Materijalna ulaganja	35.662.984,-	135.356.242,-	109.415.488,-
2.1	Zemljište i građevinski objekti	17.369.888,-	75.653.488,-	60.918.488,-
2.2	Oprema	18.281.605,-	59.702.754,-	48.497.000,-
2.3	Druga (ulaganja u pripremi)	11.491,-	-	-
3.	Dugoročna financijska ulaganja	5.841.447,-	7.907.990,-	7.907.990,-
4.	Zalihe	32.142.551,-	58.839.971,-	45.759.069,-
5.	Kratkoročna potraživanja i ulaganja	11.847.363,-	16.211.828,-	16.211.828,-
6.	Vrijednosni papiri i novčana sredstva	2.849.761,-	2.855.609,-	2.855.609,-
7.	Aktivna vremenska razgraničenja	270.032,-	270.032,-	270.032,-
8.	Izvanposlovna aktiva	6.375.948,-	5.545.193,-	5.545.193,-
8.1	Sredstva zajedničke potrošnje za potrebe stanovanja	6.071.199,-	5.318.883,-	5.318.883,-
8.2	Sredstva zajedn.potroš.za druge potrebe	26.002,-	226.310,-	226.310,-
8.3	Druga izvanposlovna sredstva	278.747,-	-	-
B	O b v e z e	46.829.721,-	55.102.284,-	55.102.284,-
1.	Dugoročne obveze	1.874.064,-	3.851.687,-	3.851.687,-
2.	Kratkoročne obveze iz poslovanja	32.575.518,-	38.828.548,-	38.828.548,-
3.	Kratkoročne financijske obveze	9.013.970,-	9.076.119,-	9.076.119,-
4.	Druge kratkoročne obveze	453.730,-	433.491,-	433.491,-
5.	Pasivna vremenska razgraničenja	2.464.151,-	2.464.151,-	2.464.151,-
6.	Obveze za izvanposlovna sredstva	448.288,-	448.288,-	448.288,-
	Vrijednost Poduzeća (A-B)	48.461.534,-	172.185.750,-	133.164.094,-
	korekcija drugim metodama procjene			+906,-
	Vrijednost Poduzeća			133.165.000,-

Procijenjena vrijednost Poduzeća u iznosu 172.185.750,- DEM utvrđena je primjenom statičkog pristupa u procjeni.

Nematerijalna ulaganja uključena su u procijenjenu vrijednost Poduzeća po knjigovodstvenoj vrijednosti, a obuhvaćaju interkalarnu kamatu po kreditu za osnovna sredstva i plaćanja društvu Ericsson prema licencnom ugovoru.

Pri procjeni materijalnih ulaganja koja obuhvaćaju zemljište, građevinske objekte i opremu, procijenjena je tržišna vrijednost ulaganja. Procijenjena vrijednost nekretnina u Republici Hrvatskoj iznosi 75.653.488,- DEM, od čega se 9.581.349,- DEM odnosi na zemljište, a 66.072.139,- DEM na građevinske objekte. U procijenjenu vrijednost uključeno je šest nekretnina i to tri proizvodna pogona u Zagrebu na lokacijama: Krapinska 45, Antenore Jelčića bb i Štrigina 4, dva poslovna prostora u Zagrebu u Ožujskoj ulici 12 i Selskoj cesti 34, te poslovni prostor u Splitu, Doverska 1. Za dokaze o vlasništvu nekretnina priloženi su kupoprodajni ugovori i izvaci iz zemljišnih knjiga u kojima je navedeno da su nekretnine društveno vlasništvo dano na korištenje Poduzeću.

U procijenjenu vrijednost Poduzeća u osnovnom elaboratu nisu uključene nekretnine na lokacijama izvan Republike Hrvatske i to: poslovni prostor u Skopju, dva poslovna prostora u Sarajevu te poslovni prostor u Beogradu.

Nadalje, iz procijenjene vrijednosti isključena su i ulaganja (troškovi pripreme i renta) u iznosu 283.829,- DEM u zemljište u Zagrebu na lokaciji Žitnjak, III. Struge bb, s obrazloženjem da ulaganja nisu dovela do dobivanja dokumenata o pravu korištenja zemljišta niti je to očekivano u budućnosti. Do vremena obavljanja revizije Društvo nije tražilo niti dobilo zamjenski prostor za iskazana ulaganja niti povrat uložениh sredstava od grada Zagreba.

Vrijednost opreme procijenjena je po tržišnoj, zamjenskoj i likvidacijskoj vrijednosti, te njihovom kombinacijom. Oprema je procijenjena u iznosu 59.702.754,- DEM, što je za 41.421.149,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti.

Od drugih materijalnih ulaganja iz procjene su isključeni izdaci za izradu investicija u vlastitoj režiji u iznosu 4.794,- DEM te predujmovi dobavljačima za osnovna sredstva od 6.697,- DEM, bez pisanog obrazloženja.

Dugoročna financijska ulaganja uključena su u procijenjenu vrijednost u iznosu 7.907.990,- DEM, što je za 2.066.543,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. Pri tome su sredstva uložena u banke iskazana po knjigovodstvenoj vrijednosti, od čega se na društvo Zagrebačka banka odnosi 609.959,- DEM. Prema pisanoj obavijesti društva Zagrebačka banka nominalna vrijednost dionica u ožujku 1992. povećana je za 450,60%. Dionice nisu iskazane po nominalnoj vrijednosti uz pisano obrazloženje da ne funkcionira tržište vrijednosnih papira te nije realno iskazati dionice u većem iznosu.

Zbog neizvjesnosti naplate potraživanja za izvezenu opremu u Kubu i dio izvoza u Njemačku iz procijenjene vrijednosti isključena su navedena potraživanja u iznosu 7.448.502,- DEM. Prema pisanom obrazloženju Društva navedena potraživanja nakon pretvorbe nisu naplaćena.

Procijenjena vrijednost deviznih potraživanja veća je za 10.974.884,- DEM od njihove knjigovodstvene vrijednosti, jer su u procjeni iskazana po tečaju Narodne banke Hrvatske.

Iz procjene su isključena ulaganja, udružena sredstva te potraživanja od pravnih osoba izvan Republike Hrvatske u iznosu 1.721.815,- DEM.

U procijenjenu vrijednost uključen je osnivački ulog u poduzeće Mašinoimpex iz Zagreba u iznosu 342.495,- DEM, koji se odnosi na zajedničko poduzeće Inkom sa sjedištem u Moskvi.

Zalihe su procijenjene metodom uzorka u iznosu 58.839.971,- DEM, što je za 26.697.420,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. U okviru navedenog iznosa zalihe pričuvnih dijelova i sitnog inventara iskazane su po knjigovodstvenoj vrijednosti u iznosu 239.406,- DEM, a zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i gotovih proizvoda procijenjene po tržišnoj vrijednosti u iznosu 58.600.565,- DEM.

Kratkoročna potraživanja i ulaganja procijenjena su 16.211.828,- DEM, što je za 4.364.465,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. U okviru navedenog iznosa potraživanja od kupaca u zemlji procijenjena su u iznosu 2.812.971,- DEM, potraživanja od kupaca u inozemstvu u iznosu 3.316.904,- DEM, potraživanja od povezanih poduzeća u iznosu

1.354.934,- DEM, te potraživanja od izvoznika poduzeća Mašinoimpex u iznosu 5.379.989,- DEM. Potraživanja su iskazana u većem iznosu od knjigovodstvene vrijednosti zbog iskazivanja potraživanja po tečaju Narodne banke Hrvatske na koncu 1991. Potraživanje od vanjsko trgovinskog poduzeća Mašinoimpex iz Zagreba za izvezenu robu iznosilo je 7.057.150,34 USD. Zbog neizvjesnosti naplate iz procjene isključeno je potraživanje za dio izvezene robe u zemlje bivšeg Sovjetskog saveza u iznosu 3.545.030,- USD, što je protuvrijednost 5.383.837,- DEM, te je iskazano potraživanje u iznosu 5.379.989,- DEM. Potraživanje od izvoznika nije naplaćeno u razdoblju nakon pretvorbe.

Druga potraživanja u iznosu 806.002,- DEM odnose se na dane predujmove dobavljačima.

Poduzeće je koncem 1991. raspolagalo s 1 090 stanova, od čega se u Republici Hrvatskoj nalazilo 1 075 stanova s ukupnom površinom 62 443 m² koji su uključeni u procijenjenu vrijednost.

Diskontirana procijenjena vrijednost dijela stambenog fonda koji po zakonskim propisima pripada Poduzeću iznosi 5.147.739,- DEM i manja je za 526.156,- DEM od knjigovodstvene vrijednosti. Procijenjena vrijednost kredita za stambenu izgradnju manja je 16.560,- DEM od knjigovodstvene vrijednosti. Iz procjene su isključeni krediti dani radnicima koji su otišli iz Poduzeća, jer ih ne vraćaju.

Također, iz procjene su isključena sredstva udružena za solidarnu stambenu izgradnju, te sredstva udružena u fond solidarnosti i uzajamnosti u iznosu 209.600,- DEM zbog nemogućnosti naplate.

Oprema zajedničke potrošnje u restoranu društvene prehrane i ambulanti procijenjena je 200.308,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. Druga izvanposlovna sredstva, koja se odnose na obvezna zakonom propisana dugoročna ulaganja, isključena su iz procjene u iznosu 278.747,- DEM jer neće biti vraćena.

Dugoročne obveze procijenjene su u iznosu 3.851.687,- DEM, što je za 1.977.623,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. Iz procjene je isključen kredit primljen od Narodne banke Jugoslavije u iznosu 13.792,- DEM, a procijenjena vrijednost kredita iz inozemstva povećana je za 1.991.415,- DEM zbog tečajnih razlika.

Kratkoročne obveze iz poslovanja procijenjene su u iznosu 38.828.548,- DEM, što je za 6.253.030,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti. Iz procjene je isključen predujam za osnovna sredstva u iznosu 2.227,- DEM primljen iz Makedonije za uređenje softverskog centra u Skopju, zbog prekida odnosa s tim centrom. Procijenjena vrijednost predujmova povećana je za 910.743,- DEM zbog tečajnih razlika. Iz procjene su isključene obveze prema dobavljačima iz bivše Jugoslavije u iznosu 9.873,- DEM. Obveze prema dobavljačima u inozemstvu procijenjene su više za 5.354.387,- DEM od knjigovodstvene vrijednosti zbog tečajnih razlika.

Kratkoročne financijske obveze procijenjene su u iznosu 9.076.119,- DEM, što je za 62.149,- DEM više od knjigovodstvene vrijednosti, zbog tečajnih razlika nastalih kod procjene kredita iz inozemstva. Druge kratkoročne obveze procijenjene su 20.239,- DEM manje od njihove knjigovodstvene vrijednosti, jer je smanjena procijenjena vrijednost obveza za poreze i

doprinosu u navedenom iznosu.

Ovlaštene osobe u Agenciji obavile su kontrolu procjene vrijednosti nekretnina Poduzeća, te je u dopisu Agencije od 12. listopada 1992. donesen zaključak, na temelju usporedbe jediničnih cijena procijenjenih nekretnina s jediničnim cijenama sličnih objekata, da je vrijednost nekretnina realno procijenjena.

Revizijom je utvrđeno da je procijenjena vrijednost nekretnina utvrđena u skladu s Uputama za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća.

U okviru priprema za sudjelovanje u kupnji dionica Poduzeća, društvo Ericsson je u prosincu 1992. dostavilo prijedlog Poduzeću i Agenciji u kojem je tražilo da se građevinski objekti isključe iz procijenjene vrijednosti Poduzeća i bez naknade prenesu Hrvatskom fondu za razvoj.

Također je predložilo da se umanjí procijenjena vrijednost opreme na 39.100.000,- DEM, zaliha na 45.800.000,- DEM, a druga imovina na 33.100.000,- DEM.

Nadalje je predloženo da se procijenjena vrijednost Poduzeća umanjí za procijenjenu vrijednost socijalnog programa (otpremnine za višak zaposlenika) u iznosu 11.000.000,- DEM. U prijedlogu društva Ericsson obveze su procijenjene 55.100.000,- DEM, koliko su približno procijenjene i u elaboratu Poduzeća. Procijenjena vrijednost Poduzeća u prijedlogu društva Ericsson iznosi 51.900.000,- DEM, što je za 120.285.750,- DEM manje od procijenjene vrijednosti u elaboratu.

S obzirom da Poduzeće i Agencija nisu prihvatili prijedlog o besplatnom ustupanju građevinskih objekata Hrvatskom fondu za razvoj jer to nije u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, društvo Ericsson je u pregovorima tražilo smanjenje procijenjene vrijednosti građevinskih objekata na 31.700.000,- DEM, a ukupno procijenjene vrijednosti Poduzeća na 83.600.000,- DEM, što je za 88.585.750,- DEM manje od procijenjene vrijednosti u elaboratu.

Poduzeće je u dopisu upućenom u ožujku 1993. Vladi Republike Hrvatske i Fondu predložilo da se u procjeni vrijednosti Poduzeća primjene kriteriji bliži ili jednaki kriterijima društva Ericsson, te da Fond na temelju procjene cjelokupnih hrvatskih interesa u pretvorbi, utvrdi prema svojoj procjeni primjerenu vrijednost Poduzeća koja bi trebala biti bliže očekivanjima društva Ericsson.

U međuvremenu od dostavljanja elaborata Agenciji do donošenja rješenja o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu upravni odbor Poduzeća donio je odluku o smanjenju procijenjene vrijednosti opreme za 11.205.754,- DEM i zaliha za 13.080.902,- DEM, što je ukupno 24.286.656,- DEM. Procijenjena vrijednost opreme smanjena je za 1.402.982,- DEM zbog rashodovanja opreme nakon što je elaborat dostavljen Agenciji, te za 1.459.435,- DEM (vrijednost alata crossbar proizvodnje koji se nakon 1992. više ne koriste, a uključeni su u procijenjenu vrijednost u osnovnom elaboratu). Ostatak vrijednosti opreme smanjen je za 10,00% za 1992., te 5,00% za 1993. Na navedeni način, procijenjena vrijednost opreme u osnovnom elaboratu smanjena je s 59.702.754,- DEM na 48.497.000,- DEM.

Na koncu 1992. otpisana je cjelokupna vrijednost zaliha vezana uz crossbar centrale jer se koncem 1992. prestalo s proizvodnjom crossbar centrala i korištenjem alata za navedenu proizvodnju. Zbog toga je procijenjena vrijednost zaliha iz elaborata umanjena za 13.080.902,- DEM, te je utvrđena procijenjena vrijednost zaliha od 45.759.069,- DEM.

Dopisom od 26. listopada 1993. upućenom Poduzeću, Fond je prihvatio navedena smanjenja procijenjene vrijednosti opreme i zaliha.

Fond je dopisom od 11. studenoga 1993. utvrdio da je vrijednost nekretnina Poduzeća precijenjena.

Navedeni zaključak o precijenjenosti vrijednosti nekretnina obrazložen je usporedbom tržišnih cijena prodajnog stambenog prostora koje su iznosile 1.000,- DEM/m² do 1.200,- DEM/m² netto korisne površine i cijena industrijskih nekretnina koje su iznosile 919,- DEM/m² netto građevinske površine na lokacijama Krapinska 45 i Antenore Jelčića bb u Zagrebu gdje su dvije najveće nekretnine Poduzeća.

Međutim, uvidom u elaborat utvrđeno je da je vrijednost nekretnina na spomenutim lokacijama procijenjena po prosječnoj cijeni od 994,35 DEM za m² što je približno jednako navedenoj tržišnoj vrijednosti. Fond je analizom procjene pojedinih objekata i strukture procjene utvrdio da se procijenjena vrijednost građevinskih objekata u osnovnom elaboratu od 75.653.488,- DEM može realno smanjiti za 16.000.000,- DEM na iznos 59.653.488,- DEM.

U dokumentaciji Fonda nema izračuna procijenjene vrijednosti pojedinih nekretnina nakon umanjenja za 16.000.000,- DEM. Istodobno nema pisanog obrazloženja koji su elementi u procijeni vrijednosti nekretnina umanjani, odnosno kako je izračunano umanjenje u iznosu od 16.000.000,- DEM.

Smanjenjem procijenjene vrijednosti imovine Poduzeća za 40.286.656,-DEM, Fond je utvrdio procijenjenu vrijednost Poduzeća u iznosu 131.899.094,- DEM. Rješenjem Fonda o suglasnosti na provedbu pretvorbe od 17. studenoga 1993. povećana je naprijed navedena procijenjena vrijednost Poduzeća na iznos 133.165.000,- DEM. U procijenjenu vrijednost uključene su nekretnine Poduzeća izvan Republike Hrvatske i to dva poslovna prostora u Sarajevu u vrijednosti 230.000,- DEM, te poslovni prostor u Skopju u vrijednosti 1.035.000,- DEM, odnosno ukupno 133.164.094,- DEM, a zbog zaokruženja 133.165.000,- DEM. U procijenjenu vrijednost nije uključen poslovni prostor u Beogradu.

U procijenjenu vrijednost Poduzeća uključeno je zemljište k.č.br.2052/2 (ranije k.č.br. 4829/35) površine 136 m² za koje se pred nadležnim uredom za imovinsko pravne poslove vodi postupak za povrat po zahtjevu ranijeg vlasnika. Spomenuto zemljište u postupku pretvorbe uključeno je u procijenjenu vrijednost Poduzeća na temelju izvoda iz zemljišnih knjiga i posjedovnog lista u kojima je navedeno da je nekretnina društveno vlasništvo s pravom korištenja Poduzeća. Za spomenuti prostor u Fondu nisu rezervirane dionice. Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2002.) nije okončan postupak pred nadležnim tijelom.

3.2. Rješenje o suglasnosti na pretvorbu

Na temelju odredbi članka 12. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Fond je donio 17. studenoga 1993. rješenje o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu Poduzeća (dalje u tekstu: rješenje).

Prema rješenju Poduzeće se pretvara u dioničko društvo, čija procijenjena vrijednost iznosi 501.366.225.000,- HRD, što je 133.165.000,- DEM po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan donošenja rješenja i to na sljedeći način:

- a) prodajom dionica uz popust osobama iz članka 5. stavak 1. točka 1., 2. i 2.a Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća u iznosu 250.683.112.500.- HRD, odnosno protuvrijednost 66.582.500.- DEM, što čini 50,00% procijenjene vrijednosti Poduzeća.
- b) prodajom preostalih 50,00% procijenjene vrijednosti Poduzeća u iznosu 66.582.500,- DEM uvećano za eventualno neprodani dio dionica i umanjeno za iznos rezervacije od 1.265.000,- DEM, javnim prikupljanjem ponuda u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća i Pravilnika o prodaji dijela poduzeća.

U procijenjenu vrijednost uključena je i procijenjena vrijednost imovine koja se nalazi u Skopju i Sarajevu u iznosu 1.265.000,- DEM. Do obavljanja revizije u kolovozu 2002. nije doneseno rješenje o ukidanju rezervacije 12 650 dionica.

3.3. Provedba programa pretvorbe

Poziv za upis dionica objavljen je 20. studenoga 1993. u roku određenom u rješenju o suglasnosti na pretvorbu. Za prodaju uz popust ponuđeno je 665 825 dionica nominalne vrijednosti 66.582.500,- DEM, što je 50,00% ukupnog broja dionica. Zaposleni i ranije zaposleni, zaposleni u državnim poduzećima i poduzećima koja ne podliježu pretvorbi, te punoljetni državljani Republike Hrvatske dostavili su zahtjev za kupnju 835 560 dionica, što je za 169 735 dionica više nego što je ponuđeno.

Zaposleni i ranije zaposleni dostavili su zahtjev za kupnju 782 448 dionica, što je za 116 623 dionice više od ponuđenih. Zbog veće potražnje od mogućeg broja dionica ponude zaposlenika u državnim poduzećima i poduzećima koja ne podliježu pretvorbi nisu razmatrane.

S obzirom da je za kupnju dionica s popustom upisano više od 50,00% ukupnog broja dionica Poduzeća, broj dionica je razmjerno smanjen, te su zaposleni i ranije zaposleni upisali ukupno 665 888 dionica nominalne vrijednosti 66.588.800,- DEM, što je za 63 dionice više od raspoloživog broja zbog zaokruživanja. Dionice s popustom upisalo je 4 420 dioničara s kojima je Hrvatski fond za razvoj zaključio ugovore. Rok za uplatu prvog obroka bio je do 17. prosinca 1993. do kada je sedam kupaca odustalo od kupnje 1 211 dionica.

Dana 23. prosinca 1993. Poduzeće je dostavilo dopunu izvještaja o upisu i prodaji dionica te pet ugovora o kupnji 850 dionica od strane zaposlenih i ranije zaposlenih koji su naknadno zaključili ugovore o kupnji dionica umjesto dioničara koji su odustali od kupnje dionica, te je ukupno zaključeno 4 418 ugovora za kupnju 665 527 dionica, nominalne vrijednosti 66.552.700,- DEM.

Neprodanih 298 dionica predviđenih za prodaju uz popust preneseno je u portfelj Fonda. Iz portfelja Fonda na temelju naknadnih zahtjeva (branitelji koji su u vrijeme upisa bili na bojištu) prodano je uz popust dodatnih 1 615 dionica nominalne vrijednosti 161.500,- DEM zaposlenima i ranije zaposlenima. Ukupno je prodano uz popust 667 142 dionica, što je 50,10% ukupnog broja dionica.

U skladu s odredbama rješenja u portfelj Fonda preneseno je preostalih 665 825 dionica te 298 dionica koje nisu bile prodane uz popust, što je ukupno 666 123 dionica, od čega je 12 650 dionica rezervirano na ime nekretnina u Bosni i Hercegovini te Makedoniji.

Fond je prodao 653 473 dionice nominalne vrijednosti 65.347.300,- DEM u ožujku 1995. društvu Ericsson za 70.000.000,- DEM. Ugovor je zaključen 8. ožujka 1995. Društvo Ericsson je 28. ožujka 1995. uplatilo u gotovini 20.000.000,- DEM, a navedeni datum je datum zaključenja posla od kada je društvo Ericsson steklo dionice i vlasnička prava na dionicama.

Osnivačka skupština Društva održana je 13. svibnja 1995. u skladu s rokovima predviđenim u izmijenjenoj odluci o pretvorbi usklađenom s rješenjem.

3.4. Upis u sudski registar

Nakon provedenog postupka pretvorbe u sudskom registru upisani su kao dioničari društvo Ericsson s 653 473 dionice nominalne vrijednosti 65.347.300,- DEM, što je 49,07% temeljnog kapitala, Fond s 12 650 dionica nominalne vrijednosti 1.265.000,- DEM, što je 0,94% temeljnog kapitala, te mali dioničari sa 665 527 dionica nominalne vrijednosti 66.552.700,- DEM, što je 49,97% temeljnog kapitala.

Društvo nastalo pretvorbom upisano je u sudski registar 13. lipnja 1995.

4. PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE

4.1. Dionice s popustom

Rješenjem Fonda iz studenoga 1993. dana je suglasnost na namjeravanu pretvorbu kojom se 50,00% dionica nominalne vrijednosti u iznosu 66.582.500,- DEM prodaje uz popust. Nakon provedenog postupka upisa dionica prodano je uz popust 665 527 dionica nominalne vrijednosti 66.552.700,- DEM. Dionice s popustom kupilo je 4 418 zaposlenih i ranije zaposlenih pojedinačno najviše do 173 dionice nominalne vrijednosti 17.300,- DEM. Za kupnju 665 527 dionica s popustom utvrđena je obveza u iznosu 66.552.700,- DEM ili 250.570.915.500,- HRD po tečaju iz rješenja od 3.765,- HRD za 1,- DEM. Uz jednokratnu uplatu upisano je 69 150 dionica, a na obročnu otplatu 596 377 dionica.

Ukupni osobni popust iznosio je 105.505.883.415,- HRD (što je 20,80% procijenjene vrijednosti) te je obveza za kupnju iznosila 145.064.926.728,- HRD. Uz popust za jednokratnu otplatu u iznosu 3.691.302.256,- HRD obveza za kupnju dionica uz popust iznosila je 141.373.729.829,- HRD. Rok otplate dionica ugovoren je na pet godina. U prvoj godini ugovorena je otplata dionica u visini 5,00%, u drugoj 5,00%, u trećoj 20,00%, u četvrtoj 35,00% te petoj godini 35,00% ugovorene vrijednosti. Nakon početka primjene Zakona o privatizaciji s 3 760 dioničara zaključeni su dodaci ugovorima kojima je rok otplate dionica produljen na 20 godina.

U razdoblju od 1994. do 1996. dioničari su prodali drugim dioničarima 1 730 dionica, a ugovori o prijenosu dostavljeni su Fondu. Stjecatelji su nastavili otplaćivati neotplaćene dionice u skladu s tada važećim zakonskim odredbama. Osim navedenog u 1995. i 1996. (nakon provedenog postupka pretvorbe) iz portfelja Fonda prodano je uz popust 1 615 dionica

nominalne vrijednosti 161.500,- DEM hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koji su u vrijeme upisa dionica bili na bojištu.

Ukupno je prodano uz popust 667 142 dionica, što je 50,10% ukupnog broja dionica. Sa stanjem na dan 17. srpnja 2002. otplaćeno je 592 896 dionica, neotplaćeno 42 032 dionice, a nakon raskida ugovora u portfelj Fonda vraćeno je 32 214 neotplaćenih dionica kupljenih uz popust. Do raskida ugovora s Fondom došlo je djelomično i iz razloga što je odlukom skupštine dioničara iz prosinca 1998. smanjena nominalna vrijednost dionica s 376,50 kn na 300,00 kn, a mali dioničari su u skladu s ugovorima zaključenim s Fondom obvezni otplaćivati dionice po ugovorenoj cijeni od 376,50 kn (s umanjnjem za osobne popuste) i revalorizacijom na koncu svake godine, zbog čega im je cijena otplate veća od cijene po kojoj su iste dionice mogli kupiti na tržištu vrijednosnica.

Od 1993. do srpnja 2002. na ime otplate dionica kupljenih uz popust, na račun Fonda uplaćeno je 78.703.138,00 kn. Mali dioničari otplaćivali su dionice obveznicama Republike Hrvatske za staru deviznu štednju, te izravnim uplatama na račun Fonda. Stara devizna štednja kupovana je na način da su dioničari uplaćivali sredstva u blagajnu Društva iz kojih je kupljena stara devizna štednja od poslovnih banaka, a Fondu je dostavljan popis dioničara za koje je obavljena uplata na ime otplate dionica, odnosno dionice nisu plaćene iz sredstava Društva.

4.3. Dionice iz portfelja Fonda

U postupku pretvorbe, a u skladu s odredbama Rješenja, u portfelj Fonda preneseno je 665 825 dionica, što je 50,00% ukupnog broja dionica, te 298 dionica koje nisu prodane uz popust što je ukupno 666 123 dionica nominalne vrijednosti 66.612.300,- DEM. U navedeni broj dionica uključeno je 12 650 rezerviranih dionica nominalne vrijednosti 1.265.000,- DEM koje se odnose na nekretnine u Bosni i Hercegovini, te Makedoniji koje su u vrijeme pretvorbe bile nedostupne. Nakon provedenog postupka pretvorbe na temelju posebnih zahtjeva prodano je uz popust iz portfelja Fonda 1 615 dionica hrvatskim braniteljima koji nisu upisali dionice uz popust u vrijeme pretvorbe, te je u portfelju ostalo 664 508 dionica. Nakon raskida ugovora o kupnji dionica s malim dioničarima u razdoblju od 1996. do srpnja 2002. u portfelj Fonda vraćeno je 32 214 dionica.

Na temelju ugovora o nadoknadi dionica u programu kuponske privatizacije od vraćenih dionica u veljači 2000. preneseno je Privatizacijskom investicijskom fondu - Središnjem nacionalnom fondu 18 204 dionica. U knjizi dionica Društva Središnji nacionalni fond nije upisan kao vlasnik 18 204 dionice jer nije dostavljena dokumentacija od Fonda niti je Središnji nacionalni fond dostavio zahtjev za upis vlasništva. Dividendu za 2000. i 2001. u iznosu 347.060,00 kn na ime vlasništva 12 395 dionica Društvo je uplatilo na račun Fonda. Prema usmenom obrazloženju odgovorne osobe iz Fonda, spomenuti privatizacijski investicijski fond ne želi preuzeti dodijeljene dionice.

Od 665 825 dionica koje su prenesene u portfelj Fonda na temelju rješenja, Fond je prodao 653 473 dionica nominalne vrijednosti 65.347.300,- DEM društvu Ericsson. Poduzeće i Fond vodili su pregovore s društvom Ericsson kao potencijalnim kupcem dionica od 1991. odnosno u fazi priprema za pretvorbu Poduzeća.

Nakon provedenog postupka pretvorbe Fond je u dnevnom tisku objavio poziv za prodaju 653 473 dionica Poduzeća. Prema podacima iz zapisnika povjerenstva za otvaranje ponuda pristigla je ponuda izabranog kupca. U zapisniku je navedeno da su uz ponudu dostavljeni prilozi o statusu zaposlenih u društvu, razvojna strategija Društva, ulaganja u nekretnine. U dokumentaciji Fonda nema navedenih priloga uz ponudu.

Upravni odbor Fonda donio je 1. lipnja 1994. odluku o prihvaćanju ponude društva Ericsson i zaključenju ugovora o prodaji dionica. U odluci je navedeno da je prihvaćena konačna ponuda koju je društvo Ericsson dostavilo nakon pregovora koji su vođeni između predstavnika društva Ericsson, predstavnika Poduzeća, društva Hrvatske pošte i telekomunikacije (dalje u tekstu: HPT) i Vlade Republike Hrvatske.

S društvom Ericsson zaključen je 8. ožujka 1995. osnovni ugovor o prodaji dionica. Uz osnovni ugovor o prodaji dionica zaključena su četiri zasebna ugovora (ugovor o prijenosu dionica zaključen između Fonda i društva Ericsson, ugovor o isporuci opreme i prijenosu potraživanja zaključen između društva Ericsson, HPT i Fonda, ugovor o prijenosu licencne naknade zaključen između Društva, društva Ericsson i Fonda, te ugovor o dugoročnoj suradnji zaključen između društva Ericsson, Društva i HPT).

Osnovnim ugovorom o prodaji dionica ugovorena je prodaja 653 473 dionice Društva što je 49,07% ukupnog broja dionica. Sastavni dio osnovnog ugovora je 20 priloga od kojih su posebni prilozi: razvojna strategija Društva, Status zaposlenih u Društvu, Planovi dobitka Društva, Popis udruženih društava, te drugi prilozi.

Državnom uredu za reviziju dostavljena su tri priloga i to statut Društva, Postupovne odredbe, te Razvojna strategija Društva, a prema usmenom obrazloženju odgovornih osoba iz Fonda i Društva, drugih priloga nema u dokumentaciji Fonda niti Društva. Zbog navedenog nije vidljivo kako je ugovoren status zaposlenika nakon privatizacije.

Osnovnim ugovorom utvrđena je cijena za kupnju 653 473 dionica nominalne vrijednosti 65.347.300,- DEM u iznosu 70.000.000,- DEM, što je za 4.652.700,- DEM više od nominalne vrijednosti dionica. Plaćanje je ugovoreno je na način da se kupac obvezao uplatiti 20.000.000,- DEM u gotovini na račun Fonda do 28. ožujka 1995. Plaćanje 25.000.000,- DEM ugovoreno je obročno prijenosom potraživanja za isporučenu opremu od HPT na Fond, a plaćanje preostalih 25.000.000,- DEM ugovoreno je prijenosom potraživanja za naknadu za licencu od Društva na Fond. Društvo Ericsson uplatilo je 20.000.000,- DEM na račun Fonda do ugovorenog roka. Obveza u iznosu 25.000.000,- DEM koju je prijenosom potraživanja platio HPT podmirena je u razdoblju od travnja 1995. do srpnja 1996., a obveza u iznosu 25.000.000,- DEM koju je prijenosom potraživanja za licencnu naknadu podmirilo Društvo plaćena je u razdoblju od ožujka 1995. do kolovoza 2002. Ugovor o isporuci opreme u vrijednosti 286.617.217,- SEK zaključen je u veljači 1995. između društva Ericsson i HPT.

Odredbama navedenog ugovora utvrđeno je da će društvo Ericsson tijekom 1995. i 1996. isporučivati telekomunikacijsku opremu HPT, a dio potraživanja u visini 25.000.000,- DEM za isporučenu opremu društvo Ericsson prenosi Fondu.

Potraživanje od HPT za isporučenu opremu u protuvrijednosti 25.000.000,- DEM preračunano je po ugovorenom fiksnom tečaju od 4,50 za odnos SEK i DEM na 112.500.000,- SEK. Ugovor o ustupanju potraživanja između društva Ericsson, Fonda i HPT zaključen je 8. ožujka 1995. Sastavni dio ugovora je plan otplate kojim je određeno da će HPT podmiriti

ugovorenu obvezu prema Fondu u 16 mjesečnih obroka u razdoblju od travnja 1995. do lipnja 1996. Visina mjesečnog obroka ugovorena je na sljedeći način: prva dva obroka po 2.546.417,70 DEM, četiri obroka po 1.273.208,80 DEM, sljedeća četiri obroka po 2.546.417,70 DEM, te četiri obroka po 1.157.164,60 DEM. Ugovoreno je da će uplate Hrvatskih pošta i telekomunikacija prema Fondu biti u kunama obračunane po prodajnom tečaju Hrvatske narodne banke za SEK na dan plaćanja.

S obzirom da je osnovnim ugovorom o prodaji dionica određen fiksni tečaj od 4,5 za odnos između SEK i DEM, da je cijena u ugovoru o isporuci opreme iskazana u SEK, a obveza prema Fondu u DEM, da su uplate ugovorene u kunama po tečaju za SEK na dan uplate umjesto po tečaju za DEM na dan uplate, umjesto 25.000.000,- DEM na račun Fonda uplaćeno je 23.287.854,06 DEM, što preračunano prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan uplate iznosi 85.452.245,86 kn. Iz navedenog je vidljivo da je zbog odredbi ugovora o načinu plaćanja obveze od 25.000.000,- DEM u kunama po tečaju za SEK (gdje je ugovoren fiksni odnos između SEK i DEM od 4,50) obračunane po prodajnom tečaju Hrvatske narodne banke za SEK na dan uplate, uplaćeno 23.287.854,06 DEM, što je za 1.712.145,94 DEM manje od ugovorenih 25.000.000,- DEM. Plaćanje pojedinih obroka obavljeno je sa zakašnjenjem zbog čega je obračunano i naplaćeno 719.988,19 kn na ime kamata. S obzirom da je osnovnim ugovorom o prodaji dionica ugovorena cijena u iznosu 70.000.000,- DEM, plaćanje je trebalo ugovoriti u DEM preračunano u kune po prodajnom tečaju Hrvatske narodne banke za DEM na dan uplate.

Plaćanje preostalih 25.000.000,- DEM ugovoreno je na način da je društvo Ericsson prenijelo Fondu dio potraživanja od Društva za licencnu naknadu. Društvo Ericsson i Društvo zaključili su 1991. ugovor o licenci za pravo proizvodnje i iskorištavanja tehnoloških znanja navedenih u ugovoru i dopunama ugovora koji su zaključeni naknadno. Plaćanje licencne naknade Fondu ugovoreno je na način da Društvo plaća tromjesečno iznos od 3.000.000,- SEK tijekom pet godina od 1995. do 1999. do ukupno uplaćenog iznosa od 60.000.000,- SEK ili 13.333.333,- DEM. Nadalje je ugovoreno da će Društvo platiti Fondu za svaku telefonsku liniju (pretplatnička linija, 64 kbit po kanalu ili analogna linija) koju Društvo proda ili iznajmi za korištenje u Hrvatskoj iznos od 30,- SEK za isporuke do ukupno 1 750 000 telefonskih linija odnosno do ukupno uplaćenog iznosa od 52.500.000,- SEK. Iz navedenih odredbi ugovora vidljivo je da rok plaćanja 52.500.000,- SEK nije precizno ugovoren, odnosno ugovoren je na način da Društvo plaća Fondu naknadu po isporučenim linijama sve dok ukupni uplaćeni iznos ne dostigne 25.000.000,- DEM.

Zbog neprecizno ugovorenog roka plaćanja Društvo je ugovorenu obvezu podmirivalo sedam godina od 1995. do 2002. Plaćanje na obročnu otplatu trebalo je ugovoriti uz kamate najmanje u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke, što nije učinjeno.

Društvo je obvezno u roku četiri tjedna nakon konca svakog polugodišta dostaviti Fondu potpisanu izjavu o ukupnim licencnim naknadama za priključene AXE linije u Republici Hrvatskoj. Do vremena obavljanja revizije u kolovozu 2002. prema dostavljenim izjavama o licencnim naknadama priključeno je 1 715 312 linija, a uplata prema Fondu obavljena je za ugovorenih 1 750 000 linija. Uplata ugovorene naknade obavljena je sedam godina, što je dulje od roka na koji su zaključeni ugovori o otplati dionica s malim dioničarima kojima je osnovni ugovor o otplati bio zaključen na rok od pet godina.

U prilogu ugovoru o kupnji dionica utvrđena je i razvojna strategija Društva nakon privatizacije. Razvojnou strategijom utvrđena je integracija Društva u Ericsson grupu, ulaganje od 10.000.000,- DEM do 12.000.000,- DEM godišnje u strojeve i drugu opremu (nije navedeno u kojem razdoblju), orijentacija na hrvatsko tržište i tržište zemalja bivšeg

Sovjetskog saveza. Nadalje je predviđeno smanjenje broja različitih proizvoda koje je proizvodilo Društvo te povećanje obujma proizvoda koji bi ostali u proizvodnji i osigurali konkurentnost kompanije (nije precizno navedeno na koje proizvode se odnosi predviđeno povećanje obujma proizvodnje). Predviđen je nastavak proizvodnje AXE i MD centrala te sustava opskrbe energijom bez velikih promjena, uz potrebna ulaganja (nije precizno navedeno u kojem razdoblju je predviđen nastavak proizvodnje i u kojem iznosu su predviđena ulaganja). Vezano uz projektiranje programa predviđeno je povećanje opsega posla, te povećanje konkurentnosti Društva kroz razne usluge inženjeringa, ugradnje, testiranja i održavanja, što bi se koristilo i za druge kompanije u Ericsson grupi. Predviđeno je osnivanje centra za školovanje u Hrvatskoj uz koji bi se bavio obukom klijenata iz Hrvatske i zemalja bivšeg Sovjetskog saveza.

Ciljevi utvrđeni u ugovoru o kupnji dionica od strane društva Ericsson, a vezani uz razvojnu strategiju Društva nisu u potpunosti ostvareni jer nije nastavljena predviđena proizvodnja hardvera za AXE i MD centrale i sustave opskrbe energijom. Drugi ciljevi predviđeni ugovorom ostvareni su. Društvo je u razdoblju od 1995. integrirano u ovu grupu društava Ericsson, čime je zaposlenicima Društva omogućen pristup u baze podataka novih tehnologija. Ubrzan je proces informatizacije kojim je modernizirano poslovanje. Investicijska ulaganja iznosila su od 9.984.974,- DEM do 17.596.630,- DEM godišnje, od čega 90,00% u opremu. Vezano uz tržište, realiziran je dugoročni ugovor s HPT o isporuci telefonskih linija, a nakon smanjenja obujma posla s HPT, poslovanje je prošireno na drugog operatera (VIP). Zadržano je tržište u zemljama bivšeg Sovjetskog saveza. Izvoz je povećan u društvu u okviru grupe Ericsson, Crnu Goru, te Bosnu i Hercegovinu.

Proizvodnja hardvera je obustavljena (AXE i MD centrala i drugih proizvoda), a Društvo se restrukturiralo na projektiranje, integriranje i implementaciju komunikacijskih rješenja za države Srednje Europe, Srednjeg Istoka i Azije. Osnovan je Centar za izobrazbu koji se bavi obrazovanjem kupaca iz zemlje i inozemstva.

4.3. Otkup i prodaja vlastitih dionica

Društvo je 1997. i 1998. izdvojilo iz zadržane dobiti 5.889.597,08 kn u pričuve za kupnju vlastitih dionica. Tijekom 1997. kupljeno je 10 510 vlastitih dionica, za što je utrošeno 3.755.397,00 kn. U 1998. kupljeno je 7 114 vlastitih dionica, za što je utrošeno 2.134.200,00 kn, što je ukupno 17 624 dionica. Otkupom vlastitih dionica dodatno su stimulirani mali dioničari zaposlenici Društva da napuste Društvo uz suglasnost sindikata. U odlukama uprave navedeno je da se vlastite dionice otkupljuju da se ponude na otkup zaposlenicima. Odredbama članka 233. Zakona o trgovačkim društvima propisano je da društvo može stjecati vlastite dionice ako je stjecanje potrebno da bi se od društva otklonila teška šteta, da ponudi dionice zaposlenima ili za isplatu. Ako se vlastite dionice otkupe da bi se ponudile na otkup zaposlenicima to je potrebno učiniti u roku godinu dana od dana stjecanja, što nije učinjeno.

5. VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA

5.1. Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije

Pregled dioničara u vrijeme obavljanja revizije sastavljen je na temelju podataka iz knjige dionica.

U tablici u nastavku, daje se pregled vlasničke strukture dionica Društva u vrijeme obavljanja revizije.

Tablica broj 2

Vlasnička struktura dionica Društva u vrijeme obavljanja revizije

Redni broj	Dioničari	Broj dionica	Nominalna vrijednost	Udjel u %
1.	Društvo Ericsson	653 473	196.041.900,00	49,07
2.	mali dioničari	531 615	159.484.500,00	39,92
3.	Fond*	43 266	12.979.800,00	3,25
4.	vlastite dionice	17 624	5.287.200,00	1,32
5.	Investco vrijednosnice	22 800	6.840.000,00	1,71
6.	Raiffeisenbank Austria d.d.	17 372	5.211.600,00	1,31
7.	Branislav Zec	15 000	4.500.000,00	1,13
8.	Milorad Konjević	11 434	3.430.200,00	0,86
9.	Dalbank vrijednosnice	6 643	1.992.900,00	0,49
10.	Miroslav Jeličić Purko	6 309	1.892.700,00	0,48
11.	Ilija Krišto	6 114	1.834.200,00	0,46
	Ukupno	1 331 650	399.495.000,00	100,00

* prema dokumentaciji Fonda iz portfelja Fonda preneseno je na Središnji nacionalni fond 18 204 dionice u postupku nadoknade dionica u programu kuponske privatizacije. Središnji nacionalni fond nije upisan u knjigu dionica Društva do vremena obavljanja revizije.

5.2. Podaci o poslovanju prema financijskim izvještajima

U razdoblju od 1995. (kada je upisano u sudski registar) do konca 2001. Društvo je ostvarivalo dobit u poslovanju, koja je iznosila 68.646.000,00 kn za 1995. do 175.909.000,00 kn za 2001. U navedenom razdoblju ostvarena je dobit (nakon plaćenog poreza) u ukupnom

iznosu 639.174.000,00 kn. Dio dobiti u iznosu 79.253.000,00 kn (12,39% ukupne dobiti) raspodijeljen je za dividendu, a dio dobiti u iznosu 487.534.402,92 kn (76,27%) prenesen je u zadržanu dobit. U pričuve za kupnju vlastitih dionica izdvojeno je 5.889.597,08 kn, (0,92%) te druge pričuve 20.110.000,00 kn (3,14%). Dio dobiti za 1995. (dobit ostvarena u razdoblju siječanj - lipanj 1995. odnosno u razdoblju prije upisa društva u sudski registar u iznosu 46.387.000,00 kn (7,28%) prenesen je u temeljni kapital na temelju odluke predsjednika uprave Per Olof Sjostedta. U temeljni kapital uključena je i zadržana dobit za 1993. i 1994. u iznosu 158.731.858,42 kn.

Na skupštini dioničara od 17. lipnja 1996. donesena je odluka o uporabi dobiti za 1995. u iznosu 22.259.761,50 kn. Dobit za 1995. iskazana je u financijskim izvještajima koji su također prihvaćeni na spomenutoj skupštini u iznosu 68.646.000,00 kn. U razdoblju od 1995. do 2001. kapital i pričuve povećani su s 540.473.000,00 kn na 931.054.000,00 kn, odnosno za 390.582.143,00 kn. U istom razdoblju, a na temelju odluke skupštine dioničara iz 1998. smanjen je temeljni kapital za 101.871.225,00 kn, što je isplaćeno dioničarima. U razdoblju od 1995. do 2001. smanjena je vrijednost dugotrajne materijalne imovine s 249.104.000,00 kn na 177.190.000,00 kn. Do smanjenja je došlo zbog prodaje nekretnina za 13.101.006,52 kn, te ispravka vrijednosti (amortizacija) nekretnina i opreme. U navedenom razdoblju ukupna ulaganja iznosila su 391.826.630,81 kn, od čega u opremu 346.983.007,25 kn.

U razdoblju od 1995. do 2001. Društvo je poslovalo likvidno. Koeficijent tekuće likvidnosti bio je 4,19 do 9,34. Kratkotrajna financijska imovina i novac povećani su s 29.556.000,00 na koncu 1995. na 437.836.000,00 kn na koncu 2001. Udjel kratkotrajne financijske imovine i novca u ukupnoj aktivi u 1995. iznosio je 3,56%, a u 2001. iznosio je 35,90%.

Skupština dioničara nije prihvatila zahtjeve malih dioničara da se veći dio dobiti izdvoji u dividende, odnosno u navedenom razdoblju veći dio dobiti izdvojen je u zadržanu dobit. Skupština dioničara donijela je 17. prosinca 1998. odluku o smanjenju temeljnog kapitala s 501.366.225,00 kn na 399.495.000,00 kn, odnosno za 101.871.225,00 kn. U odluci je navedeno da se donosi u skladu s odredbama članka 342. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima kojima je propisano da se u odluci o smanjenju temeljnog kapitala mora odrediti svrha smanjenja temeljnog kapitala. Smanjenje temeljnog kapitala obavljeno je na način da je smanjena nominalna vrijednost dionica sa 100,- DEM odnosno s 376,50 kn na 300,00 kn. (po tečaju na dan donošenja odluke od 376,50 kn za 100,- DEM). Smanjenje temeljnog kapitala od 101.871.225,00 kn isplaćeno je u iznosu 101.067.210,00 kn dioničarima upisanim u knjigu dionica na dan donošenja odluke, a razlika od 804.015,00 kn odnosi se na 10 510 vlastitih dionica i iskazana je kao premija na emitirane dionice.

Nakon što je društvo Ericsson u 1995. kupilo 49,07% dionica Društva, započelo je restrukturiranje Društva prijelazom s proizvodnje hardvera na proizvodnju softvera i povećan obujam raznih telekomunikacijskih usluga. Postupno je ugašena proizvodnja iz vremena pretvorbe i Društvo je transformirano od proizvođača opreme u isporučitelja cjelovitih komunikacijskih rješenja.

U okviru grupacije Ericsson, Društvo je specijalizirano za prodaju, projektiranje, softverski razvoj, implementiranje i usluge održavanja telekomunikacijskih sustava i uređaja te cjelovitih komunikacijskih rješenja za potrebe korisnika na tržištu Srednje i Istočne Europe, Azije i Srednje Afrike.

Na razini korporacije Društvo je odabrano kao centar za oblikovanje komunikacijskih

r.		5.	6.	7.	8.	9.	0.	.
1.	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,12	1,12	1,16	1,03	1,11	1,05	1,19
2.	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,51	1,66	1,61	1,66	1,55	1,67	1,55
3.	Koeficijent tekuće likvidnosti	4,19	5,52	5,03	9,34	6,53	5,11	4,57
4.	Koeficijent zaduženosti	0,26	0,23	0,3	0,15	0,19	0,24	0,24

Pokazatelji poslovanja iskazani u tablici ukazuju na povećanje pozitivnog trenda u poslovanju Društva u navedenom razdoblju.

U razdoblju od početka 1992. do konca 2001., iz Društvo je napustilo 3 996 a zaposleno je 808 osoba te je broj zaposlenika s 4 350 koncem 1991. smanjen na 1 162 koncem 2001. U razdoblju od 1992. do 1994., otišlo je 1 482 zaposlenika, od kojih je 866 osoba otišlo prema programu zbrinjavanja viška zaposlenika uz otpremninu ili dokup staža, a 616 zaposlenika u redovnu mirovinu ili u druga društva. Broj zaposlenika u navedenom razdoblju, smanjen je u skladu s razvojnim programom.

U razdoblju od 1995. do 2001. iz Društva je otišlo 2 514 zaposlenika, od kojih je 1 435 zaposlenika otišlo u skladu s programom zbrinjavanja viška zaposlenika, odnosno uz stimulativne otpremnine, 632 zaposlenika su preuzela trgovačka društva koja su kupila pojedine izdvojene djelatnosti iz Društva, a 447 osoba otišlo je u redovnu mirovinu ili je napustilo Društvo iz drugih razloga. Upravni odbor Poduzeća donio je u srpnju 1994. program rješavanja viška zaposlenika. U programu je navedeno da u Poduzeću postoji tehnološki, ekonomski i organizacijski višak zaposlenika koji će se rješavati u skladu s programom. U razdoblju od 1995. do 2002., višak zaposlenika rješavan je na dobrovoljnoj osnovi, na temelju prijedloga programa zbrinjavanja viška zaposlenika prihvaćenih od sindikata.

Na koncu 2001. obveze Društva iskazane su u iznosu 203.604.000,00 kn, od čega su dugoročne obveze 8.441.000,00 kn, a kratkoročne obveze 195.163.000,00 kn. Dugoročne obveze odnose se na obveze prema zaposlenima u iznosu 4.329.000,00 kn, te dugoročne kredite u iznosu 4.112.000,00 kn. Obveze prema zaposlenima odnose se na obveze za otpremnine i jubilarne nagrade. Kratkoročne obveze iskazane na koncu godine u iznosu 195.163.000,00 kn odnose se na obveze prema povezanim društvima iz grupe Ericsson u iznosu 83.347.000,00 kn, financijske obveze u iznosu 4.585.000,00 kn, porez na dobit u iznosu 26.327.000,00 kn, obveze prema dobavljačima i druge kratkoročne obveze 58.760.000,00 kn, te rezerviranja u iznosu 22.144.000,00 kn.

Unatoč postignutim rezultatima u poslovanju u razdoblju od pretvorbe do vremena obavljanja revizije, zbog smanjenja broja zaposlenika u istom razdoblju za 3 996, ciljevi privatizacije predviđeni odredbama članka 1. Zakona o privatizaciji djelomično su ostvareni jer nije očuvana produktivna zaposlenost.

U tablici u nastavku daje se usporedni pregled osnovnih podataka o poslovanju u razdoblju od 1993. do 2001. Podaci iskazani u tablici preuzeti su iz financijskih izvještaja (bilance i računa dobiti i gubitka).

Tablica broj 3

Pregled poslovanja za razdoblje 1993. do 2001.

u kn

R.br.	Naziv	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.
I.	Aktiva	898.983.830,00	738.855.684,00	828.179.000,00	894.694.000,00	1.112.362.000,00	941.020.000,00	952.717.000,00	1.035.410.000,00	1.219.704.000,00
1.	Dugotrajna imovina	336.112.618,00	294.052.635,00	283.888.000,00	286.970.000,00	252.869.000,00	240.569.000,00	223.561.000,00	273.944.000,00	324.301.000,00
	- nematerijalna	1.123.636,00	561.818,00	-	-	-	-	4.036.000,00	6.005.000,00	5.076.000,00
	- materijalna	295.913.922,00	232.454.030,00	249.104.000,00	256.190.000,00	232.009.000,00	203.726.000,00	190.351.000,00	188.457.000,00	177.190.000,00
	- financijska	8.551.954,00	27.481.643,00	19.268.000,00	16.049.000,00	16.049.000,00	17.442.000,00	17.447.000,00	2.316.000,00	9.794.000,00
	- potraživanja	30.523.106,00	33.555.144,00	15.516.000,00	14.731.000,00	4.811.000,00	19.401.000,00	11.727.000,00	77.166.000,00	132.241.000,00
2.	Kratkotrajna imovina	562.127.615,00	443.890.636,00	543.298.000,00	605.499.000,00	851.327.000,00	682.783.000,00	700.459.000,00	734.225.000,00	892.236.000,00
	- zalihe	198.921.199,00	275.752.914,00	337.066.000,00	220.826.000,00	250.127.000,00	146.439.000,00	72.770.000,00	59.995.000,00	41.063.000,00
	- potraživanja	287.182.253,00	105.957.945,00	176.676.000,00	282.236.000,00	376.309.000,00	425.302.000,00	505.446.000,00	333.411.000,00	413.337.000,00
	- financijska imovina i novac	76.024.163,00	62.179.777,00	29.556.000,00	102.437.000,00	224.891.000,00	111.042.000,00	122.243.000,00	340.819.000,00	437.836.000,00
3.	Aktivna vremenska razgraničenja	743.597,00	912.413,00	993.000,00	2.225.000,00	8.166.000,00	17.668.000,00	28.697.000,00	27.241.000,00	3.167.000,00
II.	Pasiva	898.983.830,00	738.855.684,00	828.179.000,00	894.694.000,00	1.112.362.000,00	941.020.000,00	952.717.000,00	1.035.410.000,00	1.219.704.000,00
1.	Kapital i pričuve	415.129.647,00	471.827.246,00	540.473.000,00	615.594.000,00	736.937.000,00	761.369.000,00	738.401.000,00	785.674.000,00	931.054.000,00
	- upisani kapital	28.128.274,00	28.128.273,00	501.366.000,00	501.366.000,00	501.366.000,00	501.366.000,00	400.299.000,00	400.299.000,00	399.495.000,00
	- premije na emitirane dionice	-	17.374.018,00	-	-	-	-	-	-	804.000,00
	- revalorizacijska pričuva	302.547.716,00	267.593.097,00	-	-	-	-	-	-	-
	- druge pričuve (iz pretvorbe)	-	-	16.848.000,00	16.848.000,00	16.848.000,00	16.848.000,00	16.848.000,00	16.848.000,00	16.848.000,00
	- zakonske pričuve	-	-	-	3.432.000,00	7.435.000,00	13.783.000,00	15.401.000,00	20.110.000,00	20.110.000,00
	- pričuve za vlastite dionice	-	-	-	-	3.755.000,00	5.890.000,00	-	-	-
	- zadržana dobit	-	74.982.719,00	-	13.900.000,00	80.564.000,00	191.123.000,00	211.680.000,00	287.347.000,00	317.888.000,00
	- dobit tekuće godine	84.453.657,00	83.749.139,00	22.259.000,00	80.048.000,00	126.969.000,00	32.359.000,00	94.173.000,00	61.070.000,00	175.909.000,00
2.	Dugoročna rezerviranja	94.336.930,00	92.639.446,00	72.833.000,00	72.169.000,00	47.011.000,00	35.600.000,00	30.390.000,00	-	-
3.	Dugoročne obveze	66.785.771,00	44.748.505,00	5.848.000,00	4.396.000,00	4.338.000,00	4.507.000,00	4.699.000,00	4.413.000,00	8.441.000,00
4.	Kratkoročne obveze	267.417.564,00	90.631.926,00	129.777.000,00	109.650.000,00	169.286.000,00	73.064.000,00	107.344.000,00	143.711.000,00	195.163.000,00
5.	Pasivna vremenska razgraničenja	55.313.918,00	39.008.561,00	79.248.000,00	92.885.000,00	154.790.000,00	66.480.000,00	71.883.000,00	101.612.000,00	85.046.000,00
III.	Ukupni prihodi	519.834.825,00	814.985.743,00	817.970.000,00	1.002.244.000,00	1.370.743.000,00	1.132.424.000,00	1.088.979.000,00	1.228.605.000,00	1.384.319.000,00
IV.	Ukupni rashodi	483.446.386,00	713.759.796,00	727.898.000,00	898.842.000,00	1.183.844.000,00	1.095.090.000,00	981.462.000,00	1.166.229.000,00	1.164.340.000,00
V.	Dobit (prije oporezivanja)	36.388.439,00	101.225.947,00	90.072.000,00	103.402.000,00	186.899.000,00	37.334.000,00	107.517.000,00	62.376.000,00	219.979.000,00
VI.	Dobit na neto monetar. položaju	74.982.719,00	-	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Dobit (poslije oporezivanja)	90.089.832,00	83.749.139,00	68.646.000,00	80.048.000,00	126.969.000,00	32.359.000,00	94.173.000,00	61.070.000,00	175.909.000,00

5.3. Raspolaganje nekretninama

U procijenjenu vrijednost Društva uključene su nekretnine procijenjene vrijednosti 60.918.488,- DEM. Nakon pretvorbe obavljeno je restrukturiranje Društva na način da je obustavljena proizvodnja te obavljanje poslovnih djelatnosti koja se odvijala prije pretvorbe u tri proizvodna pogona i dva poslovna prostora u Zagrebu te poslovnom prostoru u Splitu. Zbog restrukturiranja spomenute nekretnine namijenjene su prodaji. U razdoblju od 1995. do 2001. prodane su nekretnine na četiri lokacije koje su uključene u procijenjenu vrijednost Poduzeća u iznosu 4.050.361,- DEM za 3.367.868,- DEM, što je za 682.493,- DEM manje od procijenjene vrijednosti iskazane u elaboratu.

Poslovni prostor u Zagrebu, Ožujaska ulica 12, površine 387,60 m², čija je procijenjena vrijednost 715.503,- DEM, prodan je u listopadu 1995. društvu iz Zagreba za 941.868,- DEM. Ugovorena cijena plaćena je u skladu s odredbama ugovora.

Nekretnine na lokaciji u Zagrebu, Štrigina 4, koje se sastoje od zemljišta površine 2 269 m² i poslovno-skladišnih objekata površine 2 577,38 m² prodane su u svibnju 1996. pogrebnom društvu iz Zagreba za 1.700.000,- DEM, što je za 232.159,- DEM manje od procijenjene vrijednosti nekretnina u elaboratu. Ugovorena cijena plaćena je u skladu s odredbama ugovora.

Poslovni prostor u Splitu, Doverska 1, površine 362,79 m², čija je procijenjena vrijednost u elaboratu u iznosu 611.591,- DEM, prodan je zajedno s namještajem u ožujku 1997. trgovačkom društvu iz Splita za 376.000,- DEM, što je za 235.591,- DEM manje. Prodaja spomenutog prostora obavljena je nakon provedenog postupka javnog nadmetanja. Ugovoreni iznos od 376.000,- DEM plaćen je u tri mjesečna obroka. Prema rješenju Porezne uprave, a vezano za plaćanje poreza na promet nekretnina, procijenjena vrijednost spomenutog poslovnog prostora iznosi 615.766,- DEM.

Poslovni prostor na lokaciji u Zagrebu, Selska cesta 34, površine 461,75 m², čija je procijenjena vrijednost iskazana u elaboratu 791.108,- DEM, prodan je u travnju 1999. trgovačkom društvu iz Zagreba za 350.000,- DEM, što je 441.108,- DEM manje od procijenjene vrijednosti. Prodaja je obavljena nakon provedenog postupka javnog nadmetanja. Ugovorena cijena plaćena je u skladu s odredbama ugovora.

Osim prodaje nekretnina Društvo je nakon pretvorbe i kupovalo nekretnine. U veljači 1995. Društvo je kupilo uređeni poslovni prostor u Splitu, u Dubrovačkoj ulici, ukupne površine 983 m² za 2.939.170,- DEM. Plaćanje je obavljeno u skladu s ugovorom.

5.4. Poslovanje s vlasnički povezanim društvima

Društvo je 2002. osnovalo dva društva s ograničenom odgovornošću. U vrijeme obavljanja revizije u srpnju 2002. u tijeku je registracija društava kod Trgovačkog suda.

Unutar grupe Ericsson, Društvo posluje sa sljedećim društvima: Ericsson Telecom, Ericsson Radio System (Access), Ericsson Telefonaktiebolaget LM, Ericsson Business Networks, Ericsson Components, Ericsson TEI Roma, Ericsson Microwave Systems, Ericsson Corporatia AO, Ericsson Utvecklings Alvsjo, Kongsberg Defence Communication Bilingstad, Ericsson International Services BV, LM Ericsson Limited.

Ukupna nabava roba i usluga od društava unutar Ericsson grupe tijekom 2001. iznosi 542.000.000,00 kn. U 2000. ukupna nabava iznosi 493.000.000,00 kn uključujući i naknade za licence. Prihodi od prodaje roba i usluga društvima unutar grupe Ericsson u 2001. iznose 249.000.000,00 kn, a u 2000. iznose 246.000.000,00 kn. Poslovanje između Društva i društava unutar grupe Ericsson odvija se izravno između društava. Društvo plaća naknade za preuzete licence u vezi s prodajom telefonskih centrala AXE i drugih proizvoda. Potraživanja od društava iz grupe Ericsson na koncu 2001. iznose 30.069.000,00 kn, a obveze prema društvima 83.347.000,00 kn.

6. OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

Obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Nikola Tesla, Zagreb.

Revizijom su obuhvaćeni dokumenti, odluke, poslovne knjige, ugovori i akti na temelju kojih je obavljena pretvorba i privatizacija radi provjere je li pretvorba i privatizacija provedena u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Zakona o privatizaciji i drugih propisa.

Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI.

6.1. Ocjena postupka pretvorbe

Postupak pretvorbe nije obavljen u potpunosti u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Revizijom je utvrđeno:

- Prema osnovnom elaboratu o procjeni iz 1992., procijenjena vrijednost Poduzeća iznosi 172.185.750,- DEM, a izračunana je kao razlika između ukupne aktive u iznosu 227.288.034,- DEM i obveza u iznosu 55.102.284,- DEM. U okviru procijenjene vrijednosti aktive, vrijednost nekretnina iznosi 75.653.488,- DEM, zaliha 58.839.971,- DEM, opreme 59.702.754,- DEM, te druge imovine 33.091.821,- DEM. Nekretnine obuhvaćaju zemljište u vrijednosti 9.581.349,- DEM, te građevinske objekte u vrijednosti 66.072.139,- DEM. Agencija je obavila kontrolu procjene vrijednosti nekretnina Poduzeća, te utvrdila da su nekretnine realno procijenjene. Procijenjena vrijednost Poduzeća, iskazana u rješenju Fonda o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu koje je doneseno u prosincu 1993., smanjena je sa 172.185.750,- DEM na 133.165.000,- DEM. Do smanjenja je došlo zbog usuglašavanja procijenjene vrijednosti iz elaborata s prijedlozima društva Ericsson koji je sudjelovao u pripremama vezanim za pretvorbu odnosno kupnju dionica Poduzeća. Društvo Ericsson je u prosincu 1992. dostavilo prijedlog Poduzeću i Agenciji, u kojem je tražilo da se građevinski objekti isključe iz procijenjene vrijednosti Poduzeća i bez naknade prenesu Hrvatskom fondu za razvoj. S obzirom da Poduzeće i Agencija nisu prihvatili prijedlog o besplatnom ustupanju građevinskih objekata Hrvatskom fondu za razvoj, jer to nije u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, društvo Ericsson je u pregovorima tražilo smanjenje procijenjene vrijednosti građevinskih objekata na 31.700.000,- DEM, a ukupno procijenjene vrijednosti Poduzeća na 83.600.000,- DEM, što je za 88.585.750,- DEM manje od procijenjene vrijednosti u elaboratu.

Poduzeće je u dopisu upućenom u ožujku 1993. Vladi Republike Hrvatske i Fondu, predložilo da se u procjeni vrijednosti Poduzeća primjene kriteriji bliži ili jednaki kriterijima društva Ericsson, te da Fond na temelju procjene cjelokupnih hrvatskih interesa u pretvorbi, utvrdi prema svojoj procjeni primjerenu vrijednost Poduzeća koja bi trebala biti bliža očekivanjima društva Ericsson. U međuvremenu, upravni odbor Poduzeća donio je odluku o umanjenju procijenjene vrijednosti opreme koja je rashodovana nakon dostavljanja osnovnog elaborata Agenciji, te prijedlog odluke o smanjenju ostatka procijenjene vrijednosti opreme za 10,00% za 1992. te 5,00% za 1993., što je ukupno smanjenje u iznosu 11.205.754,- DEM. Jednako tako, na temelju odluke upravnog odbora Poduzeća, otpisana je cjelokupna vrijednost zaliha vezana uz crossbar centrale u iznosu 13.080.902,- DEM, jer je koncem 1992. prestalo s proizvodnjom navedenog tipa centrala.

Fond je prihvatio smanjenje vrijednosti opreme i zaliha u iznosu 24.286.656,- DEM. Vezano uz procijenjenu vrijednost nekretnina, Fond je zaključkom od 11. studenoga 1993. utvrdio da je vrijednost nekretnina precijenjena. Zaključak je obrazložio usporedbom tržišnih cijena prodajnog stambenog prostora koje su iznosile 1.000,- DEM/m² do 1.200,- DEM/m² neto korisne površine i cijena industrijskih nekretnina koje su iznosile 919,- DEM/m² neto građevinske površine na lokacijama Krapinska 45 i Antenore Jelčića bb u Zagrebu, gdje su locirane dvije najvrjednije nekretnine Poduzeća.

Nekretnine na navedenim lokacijama procijenjene su u elaboratu, po prosječnoj cijeni 994,35 DEM/m², što je približno jednako navedenoj tržišnoj vrijednosti nekretnina.

Fond je nakon analize procjene pojedinih objekata i strukture procjene utvrdio da se procijenjena vrijednost nekretnina u osnovnom elaboratu od 75.653.488,- DEM može realno smanjiti za 16.000.000,- DEM. U dokumentaciji Fonda nema izračuna procijenjene vrijednosti pojedinih nekretnina nakon umanjenja za 16.000.000,- DEM. Istodobno, nema pisanog obrazloženja koji su elementi u procijeni vrijednosti nekretnina umanjani odnosno kako je izračunano umanjenje u iznosu 16.000.000,- DEM. Predsjednik Fonda u vrijeme donošenja rješenja o suglasnosti na pretvorbu bio je Ivan Penić. Navedeno smanjenje procijenjene vrijednosti nekretnina nije u skladu s točkom VIII. Uputa za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, kojima je propisano da se kod procjene vrijednosti građevinskih objekata treba uzeti u obzir troškove investicijsko-tehničke dokumentacije, troškove pripadajuće opreme, izrade priključaka i uređaja na vanjske mreže, obaviti detaljan uvid u stupanj istrošenosti, starosti, položaja, funkcionalnosti, izgrađenosti infrastrukture i druge elemente koji mogu utjecati na tržišnu vrijednost građevinskih objekata. Od građevinskih poduzeća potrebno je pribaviti aktualne cijene građevinskih objekata.

6.2. Ocjena postupaka privatizacije

Postupci privatizacije nisu obavljani u potpunosti u skladu sa zakonskim odredbama. Revizijom je utvrđeno:

- Nakon provedenog postupka pretvorbe u 1993., a u skladu s odredbama rješenja o suglasnosti na pretvorbu, u portfelj Fonda preneseno je 665 825 dionica Društva, što je 50,00% ukupnog broja dionica. Fond je siječnju 1994. u dnevnom tisku objavio poziv za prodaju 653 473 dionica Društva. Prema podacima iz zapisnika povjerenstva za otvaranje ponuda, pristigla je ponuda društva Ericsson. Upravni odbor Fonda donio je 1. lipnja 1994. odluku o prihvaćanju ponude društva Ericsson za kupnju navedenih dionica, prema uvjetima koji se međusobno dogovore za vrijeme pregovora. U odluci je nadalje navedeno, da je prihvaćena konačna ponuda koju je društvo Ericsson dostavilo nakon pregovora koji su vođeni s predstavnicima Poduzeća, Hrvatskih pošta i telekomunikacija te Vlade Republike Hrvatske. Ugovor o prodaji 653 473 dionica Društva, odnosno 49,07% ukupnog broja dionica, zaključen je u ožujku 1995. Dionice nominalne vrijednosti 65.347.300,- DEM prodane su društvu Ericsson za 70.000.000,- DEM, što je za 4.6652.700,- DEM ili 7,00% više od nominalne vrijednosti.

Uz osnovni ugovor o prodaji dionica, zaključena su četiri zasebna ugovora (ugovor o prijenosu dionica zaključen između Fonda i društva Ericsson, ugovor o isporuci opreme i prijenosu potraživanja zaključen između društva Ericsson, Hrvatskih pošta i telekomunikacija te Fonda, ugovor o prijenosu licencne naknade zaključen između Društva, društva Ericsson i Fonda, te ugovor o dugoročnoj suradnji zaključen između društva Ericsson, Društva i Hrvatskih pošta i telekomunikacija).

U osnovnom ugovoru o prodaji dionica navedeno je da su sastavni dio ugovora 20 priloga, među kojima razvojna strategija Društva i status zaposlenika. U navedenim prilogima regulirane su ugovorne obveze društva Ericsson vezane uz razvoj Društva i zaposlenike. Državnom uredu za reviziju dostavljena je razvojna strategija Društva, a prema usmenom obrazloženju odgovornih osoba iz Fonda i Društva, drugih priloga nema u dokumentaciji Fonda niti Društva. Zbog nedostatka navedene dokumentacije, nije vidljivo kako je ugovorom o prodaji dionica reguliran status zaposlenika u razdoblju nakon privatizacije.

Plaćanje ugovorene cijene od 70.000.000,- DEM, utvrđeno je na način da se kupac obvezao uplatiti 20.000.000,- DEM u gotovini na račun Fonda do 28. ožujka 1995., što je i učinjeno. Plaćanje 25.000.000,- DEM ugovoreno je prijenosom potraživanja za isporučenu opremu Hrvatskim poštama i telekomunikacijama na Fond i to obročno u skladu s odredbama ugovora o isporuci opreme. Plaćanje preostalih 25.000.000,- DEM ugovoreno je prijenosom na Fond potraživanja za licencnu naknadu.

Prijenos potraživanja od Hrvatskih pošta i telekomunikacija na Fond, ugovoren je na način da će društvo Ericsson tijekom 1995. i 1996. isporučivati telekomunikacijsku opremu Hrvatskim poštama i telekomunikacijama u vrijednosti 286.617.217,- SEK (63.692.714,88 DEM), a Hrvatske pošte i telekomunikacije će dio ugovorenog iznosa odnosno 112.500.000,- SEK (25.000.000,- DEM) platiti Fondu umjesto društvu Ericsson. Plaćanje je ugovoreno u kunama i to u 16 obroka obračunano po prodajnom tečaju Hrvatske narodne banke za SEK na dan plaćanja. Odnos između SEK i DEM ugovoren je u fiksnom iznosu od 4,50 SEK za 1,- DEM. Zbog ugovorenog načina plaćanja na račun Fonda uplaćeno je ukupno 23.287.854,06 DEM, što je 1.712.145,94 DEM manje od ugovorenih 25.000.000,- DEM. Plaćanje 112.500.000,- SEK (25.000.000,- DEM) od strane društva Ericsson trebalo je ugovoriti u DEM preračunano u kune po prodajnom tečaju za DEM na dan uplate, jer je osnovni ugovor o prodaji dionica zaključen u DEM.

Plaćanje preostalih 25.000.000,- DEM ugovoreno je na način da je društvo Ericsson prenijelo na Fond dio potraživanja od Društva za licencnu naknadu. Plaćanje licencne naknade Fondu ugovoreno je na način da Društvo plaća tromjesečno iznos 3.000.000,- SEK tijekom pet godina od 1995. do 1999. do ukupno uplaćenog iznosa 60.000.000,- SEK ili 13.333.333,- DEM, što je učinjeno.

Nadalje je ugovoreno da će Društvo platiti Fondu za svaku telefonsku liniju koju proda ili iznajmi za korištenje u Hrvatskoj iznos 30,- SEK za isporuke do ukupno 1 750 000 telefonskih linija, odnosno do ukupno uplaćenog iznosa 52.500.000,- SEK.

Iz navedenih odredbi ugovora vidljivo je da rok plaćanja 52.500.000,- SEK nije precizno ugovoren, odnosno ugovoren je na način da Društvo plaća Fondu naknadu po isporučenim linijama sve dok ukupno uplaćeni iznos ne dostigne 52.500.000,- SEK. Zbog neprecizno ugovorenog roka plaćanja, Društvo je ugovorenu obvezu podmirivalo sedam godina (od 1995. do kolovoza 2002.).

Ugovorenim načinom plaćanja dijela licencne naknade u iznosu 52.500.000,- SEK obročno, bez precizno utvrđenog roka plaćanja i bez ugovorene kamate za obročno plaćanje, Fond je besamatno kreditirao kupca od 1995. do 2002. Plaćanje na obročnu otplatu trebalo je ugovoriti s točno utvrđenim rokom otplate uz kamate najmanje u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke, što nije učinjeno.

Društvo je 1997. i 1998. izdvojilo iz zadržane dobiti 5.889.597,08 kn u pričuve za kupnju vlastitih dionica. Tijekom 1997. kupljeno je 10 510 vlastitih dionica, za što je utrošeno 3.755.397,00 kn. Tijekom 1998. kupljeno je 7 114 vlastitih dionica, za što je utrošeno 2.134.200,00 kn, što je ukupno 17 624 dionica. Društvo je u dogovoru sa predstavnicima sindikata, a sa ciljem stimuliranja dobrovoljnog odlaska zaposelnika, otkupilo vlastite dionice od zaposlenika. U odluci direktora o kupnji vlastitih dionica navedeno je da se vlastite dionice stječu sa ciljem da se ponude na prodaju zaposlenicima. Prema odredbama članka 233. Zakona o trgovačkim društvima, u slučaju stjecanja vlastitih dionica da bi se ponudile na prodaju zaposlenima, dionice se moraju ponuditi zaposlenima na otkup u roku godinu dana od dana stjecanja, što nije učinjeno. U vrijeme obavljanja revizije u kolovozu 2002., Društvo ima 17 624 vlastite dionice. Odgovorna osoba za poslovanje Društva u vrijeme stjecanja vlastitih dionica, bio je Per Olof Sjostedt.

Razvojnim programom utvrđena je osnovna orijentacija Društva na područje telekomunikacija i programa vezanih uz područje integrirane digitalne mreže (ISDN), inteligentne mreže, digitalnih mobilnih sustava, te sustava za sofisticirano upravljanje i održavanje. Razvojnim programom predviđen je porast fizičkog obujma proizvodnje i prodaje na domaćem i inozemnim tržištima u razdoblju od 1992. do 1996., ali zbog značajne konkurencije na području telekomunikacija i nižih cijena, predviđen je slabiji porast vrijednosti prodaje. Predviđen je prosječan godišnji rast opsega proizvodnje i prodaje u telefonskim linijama oko 11,50% i to od 595 000 linija u 1992. do 927 000 linija u 1996., što je i ostvareno. Nadalje je predviđena proizvodnja sustava za napajanje iskazana u amperima i to od 63 186 ampera u 1992. do 98 200 ampera u 1996.

Mobilne komunikacije, prijenosni sustavi i signalizacija planirani su 13 440 komada u 1992. do 24 600 komada u 1996. Predviđena proizvodnja nije ostvarena, jer je nakon privatizacije Društvo prestalo s proizvodnjom hardvera i orijentiralo se na proizvodnju softvera, a djelatnost proizvodnje prijenosnih sustava i signalizacije je prodana. Predviđen je rast ukupnog prihoda na domaćem i inozemnom tržištu po prosječnoj stopi 2,20% godišnje, odnosno od 328.821.000,- USD u 1992. do 360.360.000,- USD u 1996., što nije ostvareno.

Ukupan prihod u 1992. ostvaren je u iznosu 97.992.087,- USD, a u 1996. u iznosu 168.187.476,- USD. Vrijednost prodaje predviđena je između 55,00% i 59,00% u izvozu, a ostatak na domaćem tržištu, što je ostvareno.

U 2001. vrijednost prodaje u izvozu je povećana i iznosi 80,00%. Investicijska ulaganja su predviđena u razdoblju od 1992. do 1994. u iznosu od 42.000.000,- USD, od čega u 1992. u iznosu 13.000.000,- USD, u 1993. predviđeno je ulaganje od 18.000.000,- USD te u 1994. planirano je ulaganje od 11.000.000,- USD.

Investicijska ulaganja za 1993. i 1994. ostvarena su u iznosu 11.085.437,90 USD, što je za 17.914.562,10 USD manje od predviđenih ulaganja u razvojnom programu. Za ulaganja u razdoblju od 1995. i nadalje, navedeno je da će ovisiti o koncepciji proizvodnje i razvoja budućih vlasnika. U razdoblju od 1995. do 2001., investicijska ulaganja iznose ukupno 59.800.530,- USD i realizirana su u skladu s ugovorom o kupnji 49,07% dionica od strane društva Ericsson.

Razvojnim programom predviđeno je smanjenje broja zaposlenika s 4 350 u 1991. na 3 000 zaposlenika do konca 1994., što je i učinjeno. Broj zaposlenih u 1995. i 1996. u razvojnom programu nije precizno utvrđen, odnosno navedeno je da će ovisiti o poslovnoj politici budućih vlasnika i daljem tehnološkom razvoju.

U razdoblju od 1992. do 1994., Poduzeće je napustilo 1 482 zaposlenika, od kojih je 866 osoba otišlo po programu zbrinjavanja viška zaposlenika uz otpremninu ili dokup staža, a 616 u redovnu mirovinu ili u druga društva. U razdoblju od 1995. do 2001., otišlo je 2 514 zaposlenika, od kojih je 1 435 zaposlenika otišlo u skladu s programom zbrinjavanja viška zaposlenika odnosno uz redovne i stimulatívne otpremnine, 632 zaposlenika su preuzela trgovačka društva koja su kupila pojedine izdvojene djelatnosti iz Društva, a 447 osoba je otišlo u redovnu mirovinu ili je napustilo Društvo iz drugih razloga. U razdoblju od 1992. do 2001. Društvo je zaposlilo 808 osoba (s visokom stručnom spremom), te je na koncu 2001. Društvo imalo ukupno 1 162 zaposlenika.

Na temelju razvojnih planova predviđeno je ostvarenje dobiti za 1992. u iznosu 20.100.000,- USD, što je 6,00% od ukupnog prihoda, a za 1996. u visini 17,00% od ukupnog prihoda. Predviđen je nastavak uspješnog poslovanja i mogućnost podjele dividende budućim dioničarima, što je i ostvareno.

Razvojnim strategijom Društva, koja čini sastavni dio ugovora o prodaji dionica, predviđena je integracija Društva u Ericsson grupu, ulaganje 10.000.000,- DEM do 12.000.000,- DEM godišnje u strojeve i drugu opremu (nije navedeno u kojem razdoblju), orijentacija na hrvatsko tržište i tržište zemalja bivšeg Sovjetskog saveza. Nadalje, predviđeno je smanjenje broja različitih proizvoda koje je proizvodilo Društvo te povećanje obujma proizvoda koji bi ostali u proizvodnji i osigurali konkurentnost. Predviđen je nastavak proizvodnje AXE i MD centrala te sustava opskrbom energije uz potrebna ulaganja (nije naveden iznos ulaganja niti rok u kojem je predviđen nastavak proizvodnje). Međutim, nakon privatizacije proizvodnja hardvera za centrale je obustavljena, a nastavljena je proizvodnja softvera.

Vezano uz projektiranje i proizvodnju programa predviđeno je povećanje opsega posla, te povećanje konkurentnosti Društva kroz razne usluge inženjeringa, ugradnje, testiranja i održavanja, što bi se koristilo i za druge kompanije u Ericsson grupi. Predviđeno je osnivanje centra za školovanje u Hrvatskoj koji bi se bavio obukom kupaca iz Hrvatske i zemalja bivšeg Sovjetskog saveza, što je ostvareno.

Nakon pretvorbe i privatizacije u razdoblju od 1994. do 2001. povećan je obujam poslovanja, obavljeno je restrukturiranje Društva s investicijskim ulaganjima u tehnološku modernizaciju i organizaciju poslovanja kroz ulaganja u informatičku i drugu opremu, modernizaciju prostora, ulaganje u razvoj stručnjaka. Društvo je postalo dio grupacije Ericsson, čime je stručnjacima Društva omogućen pristup bazama podataka važnim za usvajanje novih tehnologija, rješenja i usluga. Ostvaren je stabilan rast poslovanja i svake godine iskazana dobit u poslovanju. U razdoblju od 1995. do 2001. neto dobit ostvarena je u iznosu 639.174.000,00 kn, od čega je 507.644.402,92 kn preneseno u zadržanu dobit i pričuve, (temeljni kapital u vrijeme pretvorbe iznosio je 501.366.000,00 kn), a 79.253.000,00 kn raspodijeljeno je u dividende.

Unatoč postignutim rezultatima u poslovanju i zapošljavanju novih 808 zaposlenika, zbog smanjenja ukupnog broja zaposlenika za 3 996, odnosno s 4 350 na koncu 1991. na 1 162 zaposlenika na koncu 2001., ciljevi privatizacije predviđeni odredbama članka 1. Zakona o privatizaciji, djelomično su ostvareni, jer nije očuvana produktivna zaposlenost.

7. OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE

Očitovanje na Izvješće o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Nikola Tesla dostavio je zakonski predstavnik društva Ericsson Nikola Tesla. Očitovanje je zaprimljeno 25. listopada 2002.

U očitovanju je navedeno da je do smanjenja broja zaposlenika u Društvu došlo zbog naglog razvoja telekomunikacija odnosno informacijske tehnologije zbog čega je bilo nužno restrukturiranje Društva, kako bi opstalo. Većina zaposlenika prije restrukturiranja bili su kvalificirani, visoko kvalificirani ili zaposlenici sa srednjom stručnom spremom, a nakon restrukturiranja 80,00% zaposlenika čine pretežno diplomirani inženjeri elektrotehnike.

Vezano uz ostvarenje razvojnog programa navedeno je da je nakon privatizacije obustavljena proizvodnja hardvera za centrale, ali je nastavljena proizvodnja softvera koja čini značajan dio centrale. Zbog naglog razvoja tehnologije softver čini glavninu proizvoda i rezultat je rada stručnjaka društva Ericsson Nikola Tesla. Za razvoj softvera Društvo je zaposlilo novih 808 inženjera elektrotehnike.

Vezano uz stjecanje vlastitih dionica navedeno je da su dionice stečene s ciljem da se ponude zaposlenicima što je Društvo i namjeravalo, ali zbog velikog iznosa poreza i doprinosa koje je kod takvog stjecanja trebalo platiti to nije učinjeno. Zbog navedenog razloga dionice nisu otuđene u zakonskom roku. Osim navedenog, dionice su stečene u cilju dodatne stimulacije odlaska zaposlenika koji su 1997. utvrđeni tehnološkim viškom.

S ciljem isticanja afirmativnih elemenata poslovanja i upravljanja, Društvo je navelo

stabilan rast poslovanja, rast izvoza, produktivnost koja stalno raste od ulaska društva Ericsson u Društvo, stalna investicijska ulaganja koja su promijenila poslovni i socijalni profil kompanije, isplatu dividende svake godine, redovno plaćanje poreznih i drugih obveza, redovno podmirenje obveza prema dobavljačima, zaposlenike koji su otišli iz Društva uz stimulatívne otpremnine znatno veće od zakonskih i mogućnost dodatne izobrazbe prema vlastitom izboru.

roku 8 dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Zagreb, Tkalčićeva 19.

Ovlašteni državni revizori:

Nevenka Hrup, dipl. oec.

Josip Rozić, dipl. oec.

Izvješće uručeno dana:-----

Primitak potvrđuje: -----

1. Radnički savjet:

Boris Sruk, predsjednik i članovi: Stjepan Mihalić, Davorin Pintar, Ivica Basuga, Ivan Tišljar, Ivan Šoić, Ivan Ladika, Branko Očić, Mladen Rusovac, Stjepan Glavina, Krešimir Golub, Josip Hoborka, Zvonko Slunjski, Marijan Slovinc, Josipa Jurinić, Nikola Delač, Josip Šimek, Ivan Škokić, Zlatko Horvat, Ljiljana Krznar i Ivka Remenar

2. Upravni odbor:

Damir Begović, predsjednik od 30. rujna 1992. do 13. svibnja 1995.

Zdenko Francetić, od 30. rujna 1992. do 13. svibnja 1995.

Vladimir Matković, od 30. rujna 1992. do 13. svibnja 1995.

Stanko Bakić, od 30. rujna 1992. do 13. svibnja 1995.

Milivoj Pejčković, od 30. rujna 1992. do 28. lipnja 1993.

Đuro Mesić, od 28. lipnja 1993. do 13. svibnja 1995.

3. Nadzorni odbor:

Hakan Jansson, predsjednik od 15. svibnja 1995. do 17. prosinca 1998.

Bjorn Hemstad, predsjednik od 17. prosinca 1998.

Dubravko Cej, zamjenik predsjednika od 15. svibnja 1995.

Vladimir Kovar, od 15. svibnja 1995.

Kjell Goran Nilson, od 15. svibnja 1995. do 23. lipnja 1999.

Rolf Eriksson, od 15. svibnja 1995. do 23. lipnja 1999.

Mats Olof Arnamo, od 15. svibnja 1995. do 24. svibnja 2000.

Davor Štern, od 15. svibnja 1995. do 23. lipnja 1999.

Rolf Pettersson, od 23. lipnja 1999. do 24. svibnja 2000.

Johan Bergendahl, od 23. lipnja 1999. do 17. svibnja 2001.

Ignac Lovrek, od 23. lipnja 1999.

Bert Nordberg, od 24. svibnja 2000. do 17. svibnja 2001.

Lars Olof Lindgren, od 24. svibnja 2000.

Jan Frykhammar, od 17. svibnja 2001.

Erik Nordling, od 17. svibnja 2001.

4. Direktor ili Uprava:

Marijan Crnjak, do 1. srpnja 1993.

Milivoj Pejković, vršitelj dužnosti od 1. srpnja 1993. do 15. svibnja 1995.

Per Olof Sjostedt, od 15. svibnja 1995. do 30. rujna 1998.

Lars Ake Einar Enell, od 30. rujna 1998.